

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2022.

Издавач

Друштво за српски језик и књижевност Србије

За издавача

Весна Ломпар, председник Друштва за
српски језик и књижевност Србије

Уредници

Босиљка Милић, секретар Друштва
Вељко Брборић, потпредседник Друштва
Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
Славко Петаковић, заменик председника Друштва

Коректура

Марија Запутил

Тираж

100 примерака

ISBN 978-86-81130-04-9

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2022.

НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И
КЊИЖЕВНОСТИ
У ОСНОВНОЈ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Београд
2022

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

63. ТРАДИЦИОНАЛНИ РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ И ПРОФЕСОРЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

НАСТАВА ЗА НОВО ВРЕМЕ
(кључна знања из језика и књижевности за наставак
школовања и свакодневни живот)

Петак, 21. јануар 2022.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 09.00–10.00 **Отварање Семинара**
Поздравна реч председника и потпредседника Друштва
Поздравна реч представника Филолошког факултета
Поздравна реч представника Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
Проглашење награђених ученика за најбољи средњошколски писмени задатак и наставника за најбољу методичку припрему, као и за вођење литерарних и лингвистичких секција, листова и часописа основних и средњих школа.
- 10.00–10.45 **Типолошки оквири српске диграфије** (проф. др Вања Станишић)
- 11.00–11.45 **Ка канону српске књижевности** (проф. др Бошко Сувајдић)

- 12.00–12.45 **Српски правопис у настави: актуелно стање и осврт на прошлост** (проф. др Вељко Брборић)
- 13.00–13.45 **Јован Дучић као културни симбол** (научни саветник Драган Хамовић)
- 14.00–14.45 **Суштаствено о српској ћирилици у образовном процесу** (проф. др Александар Милановић)
- 15.00–15.45 **Настава српског језика и књижевности у новим околностима** (проф. др Зона Мркаљ)
- 16.00–16.45 **Банализација и пејоративизација лексике српског језика** (проф. др Рајна Драгићевић)
- 17.00–17.45 **Антологијарска пракса у српској књижевнокритичкој и академској мисли** (проф. др Михајло Пантић)
- 18.00–18.45 **Рад са ученицима са поремећајима из спектра аутизма – предлог стратегија** (доц. др Мирјана Ђорђевић)
- 19.00–19.45 ***Браћа Карамазови: семе које не умире*** (доц. др Ана Јаковљевић Радуновић)
- 20.00–20.45 **Разговор с писцем** (са Јасминком Петровић разговор води проф. др Славко Петаковић)

Субота, 22. јануар 2022.

РАДИОНИЦЕ

Напомена: У сваком термину понуђене су по две радионице, а бира се само једна.
Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду шест радионица.

10.00–10.45

Лексикологија из изокренуте учионице (Валентина Паровић)
Обредне лирске народне песме (Јасмина Сенић)

11.00–11.45

Како се лапсуси и досетке могу употребити у настави српског језика (Саша Чорболоковић)
Како мотивисати ученика да постане читалац (Злата Ђерић)

12.00–12.45

Српски као страни језик – основни методички принципи (Никица Стрижак)
Новина у наставним програмима: „Запис о даровима моје рођаке Марије” Момчила Настасијевића (раслојавање текста) (Оливера Радуловић)

13.00–13.45

Моћ језика у рекламном дискурсу (Лидија Неранцић Чанда)
Играње улога у настави језика и књижевности (Бојана Ракоњац)

14.00–14.45

ПАУЗА

15.00–15.45

Примена асистивне технологије у настави српског језика и књижевности (Јелена Арсовић)
Разумевање прочитаног као предуслов за стицање знања и различитих компетенција неопходних за функционисање у савременом друштву (Данијела Мијатовић)

16.00–16.45

Правила пословне кореспонденције – од поруке до мејла
(Владимир Милојевић)

Писмени задаци на мало другачији начин (Дајана Николовски)

17.00–17.30

Представљање издања Друштва: књиге и часописи
(проф. др Вељко Брборић)

17.30–18.00

Е-мисија – ново рухо! (Марина Панић са сарадницама)

18.00–18.30

Представљање радионица студената Групе за српски језик и књижевност намењених средњошколцима

18.30–19.15

Разговор с писцем (са Аном Ристовић разговор води проф. др Предраг Петровић)

Недеља, 23. јануар 2022.

РАДИОНИЦЕ

Напомена: У сваком термину понуђене су по две радионице, а бира се само једна.

Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду четири радионице.

10.00–10.45

Кључна знања ученика из фразеологије (Биљана Никић)
Развој критичког мишљења применом метода активне наставе – примери из непосредне наставе и онлајн окружења (Ана Милуновић)

11.00–11.45

Како помоћи ученицима да правилно пишу компјутерске и интернетске термине? (Слободан Новокмет)

Положај саможртвованог јунака у роману српског реализма и модерне (Адријана Крајновић)

12.00–12.45

Функционална употреба језика у основној школи – могућности за коришћење различитих функционалних стилова у изради писмених задатака и писмених вежби (Марија Стојановић)

Тема затвора у Андрићевој „Проклетој авлији” (Снежана Милојевић)

13.00–13.45

Истраживачки метод у култури језичког изражавања (Јелена Ђурић и Данијела Радовановић)

Повратне информације у анализи књижевног дела – метод за развој емпатије код ученика (Јелена Павловић Јовановић и Данијела Милчић Ђошић)

14.00–15.00

ПАУЗА

15.00–16.30

Редовна изборна скупштина Друштва

16.45–17.45

Округли сто на тему „Натпредметни статус српског језика”

18.00–19.00

**Снимак представе „Десанка” у извођењу Позоришта
разних (текст и режија Растко Јевтовић)**

НАПОМЕНА

Управа Друштва задржава право измене програма.

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ”

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ У ШКОЛСКОЈ 2021/22. ГОДИНИ

Награда за најуспешније писмене задатке

Друштво за српски језик и књижевност Србије, бавећи се унапређивањем књижевне и језичке културе, спроводи такмичење из књижевности у изради најбољег школског писменог задатка. Уводећи ово такмичење у школе, Друштво је сматрало да у тематику такмичења, поред књижевних тема, треба увести и оне којима се обележавају годишњице и јубилеји значајних писаца и културних догађаја који ће својом актуелношћу подстицати развијање и богаћење изражајних могућности ученика. Циљ такмичења је усавршавање писмености и подстицај на свестраније и слојевито проучавање књижевне уметности.

Такмичење из књижевности улази у групу оних такмичења која факултети вреднују на класификационим испитима.

Према Пропозицијама, ово такмичење није обавезно за све школе, нити за све разреде, нити за сва одељења у школи, па ни за све ученике у једном одељењу. Задаци се раде као други школски писмени задатак искључиво на утврђене теме, у свескама за писмене задатке које професор прегледа, исправља, оцењује, образлаже оцену и потписује пуним именом и презименом. Понуђене теме нису везане за поједини разред, већ наставници одлучују коју тему ће дати у ком разреду. Стручни активи бирају два рада из школе и

шаљу их Републичкој комисији до 15. децембра текуће године.

Ове године такмичење је посвећено обележавању следећих јубилеја: 130 година од рођења Иве Андрића, 130 година од рођења Милутина Бојића, 100 година од рођења Васка Попе и 60 година од смрти Хермана Хесеа.

Такмичење је обухватило израду другог школског писменог задатка на једну од следећих тема:

1. Мотив моста у стваралаштву Иве Андрића
2. „Плава гробница” Милутина Бојића као вечити спомен
3. Савремено читање поезије Васка Попе
4. Демијанова прича

Упркос ванредним околностима у свим сегментима живота, у Друштво за српски језик и књижевност Србије и ове године пристигли су одабрани писмени задаци из двадесет три града у Србији. Од 56 задатака у ужи избор ушло је 18 радова, а задаци на овогодишњем такмичењу показују висок степен писмености и језичке културе наших ученика, као и стилску разноликост, оригиналност и надахнутост одабраним темама.

Комисија је донела одлуку да награди писмене задатке 9 (девет) ученика. Истовремено се награђују и њихови професори који су их за ово такмичење припремали. Комисија се захваљује свим ученицима и наставницима на учешћу у овом такмичењу, и упућује срдачне честитке награђеним ученицима и њиховим професорима.

ПРВА НАГРАДА

1. **Милица Гецин, IV разред**, Зрењанинска гимназија, Зрењанин
(предметни професор: Саша Домазетовић)
2. **Милица Радојичин, III разред**, Медицинска школа, Ужице
(предметни професор: Катарина Машуловић)
3. **Зара Перишић, III разред**, Пета београдска гимназија, Београд
(предметни професор: Милица Шаренац)

ДРУГА НАГРАДА

1. **Ива Алексић, III разред**, Четрнаеста београдска гимназија, Београд
(предметни професор: Владимир Милојевић)
2. **Ана Милијић, III разред**, Пета београдска гимназија, Београд
(предметни професор: Виолета Кецман)
3. **Марија Урошевић, III разред**, Ваљевска гимназија, Ваљево
(предметни професор: Милена Петровић)

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Сташа Мајсторовић, III разред**, Гимназија „Велько Петровић”, Сомбор
(предметни професор: др Лидија Неранџић Чанда)
2. **Мануела Бумбешевић, III разред**, ШОСМО „Стеван Мокрањац”, Пожаревац
(предметни професор: Марија Запутил)
3. **Андреа Шапоњић, III разред**, Средња школа, Нова Варош
(предметни професор: Николина Крџавац)

Републичка комисија

1. Проф. др Зона Мркаљ, Филолошки факултет, Београд, потпредседник Друштва
2. Проф. др Славко Петаковић, Филолошки факултет, Београд, заменик председника Друштва
3. Мр Верица М. Ракоњац Павловић, члан Управе Друштва
4. Јасмина Станковић, члан Управе Друштва, члан НПС-а

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК НАГРАЂЕН ПРВОМ НАГРАДОМ

Милица Гецин, IV разред
Зрењанинска гимназија, Зрењанин

САВРЕМЕНО ЧИТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ ВАСКА ПОПЕ

Замислите да вам неко каже да сте кактус. Можете бити маховина, или коњ, а можда и столица. Па шта ако и знате да никад нећете почивати на смиреним рукама дрвећа, да нећете рзати док вас развлаче на четири стране света или да нећете вечно стајати на ногама? Питате се зашто бисте онда бар пола сата овог двадесет првог века провели замишљајући да сте неки предмет. Можда вам је неко поставио загонетку коју можете решити само ако се изместите из своје удобне фотеље и упловите, скочите, винете се у неку другу перспективу, не поштујући тачке нити запете овог света.

Човек је седећи у прабини, некада, пре много времена, покушавао да објасни све што није он, неком другом верзијом себе, нечим другим веома сличним. И навикао је да себе виђа у појавама од којих му је живот зависио. Видео је човека у ветру и грму, осећао је дух у дрвету или трави. Стварао је симболе и памтио невидљиве, али нераскидиве споне које су га причвршћивале за природу и корене и нудиле му решења загонетки и невоља које су му се испречавале на путу.

И данас је човек, када чује бесни нож у грлу, везан за симболе, за сликовне представе и осећаје који му се приказују различитим бојама – служе му да нађе почетак канапа и одмота врзино клупко које му се нашло у рукама на његовом путовању. Шта да ради човек који не зна зашто је кактус, који никада на свету ништа себи није представио

сликом кактуса? И зашто се, тако одједном, пред њим нашло клупко канапа обојеног само наизглед препознатљивим бојама; зашто се пред њим није нашла прегршт уобичајених симбола? Човеку-кактусу учини се да губи везу са овим светом. Његове руке постају дим. Већ у следећем тренутку био је сигуран да лебди, лебди у безграничном простору поседујући неуобичајену свевременску снагу. Не зна да ли у том тренутку користи разум, али вероватно је да може стићи где год пожели. И бивајући уверенији да је постао кактус, он излази из зеленог тела и лишава се округлог трња, бар на кратко.

Свраћа до Питије. Она остаје нема на његов долазак јер нема никакву загонетку за њега. Клупко се већ нашло пред њим. Одлази у пустињу мислећи да ће тамо наћи своје корене. Напослетку, окреће се свему што је у њему постојало и што је до сада чинило његово путовање, његов живот. Чини се да се суочава са својим лошим странама, које му се наједном сасвим јасно указују. Постаје свестан трновитог оклопа који је, баш попут кактуса, обукао на себе. Освешћује оно што га суштински од овог света дели. Такав наставља даље и бесомучно разочаран сагледава бесмисао своје егзистенције, сивило ефемерности и зрнолику структуру људског домашаја. Међутим, не примећује да је за све време свог лебдења и даље на истом путу. Одмотава клупко. Скида кору са себе, слој по слој. Оголиће себе док не стигне до своје сржи. И не брине да ли је срж ломљива; не брине да ли ће, када се левитација заврши а он падне, можда изгубити прилику да игра.

Зашто му је дат баш епитет кактуса? Могао је бити и столица, и белутак. Сведеност ослушкивања громогласних таласа живота у којима се налази милион капи, милион појмова, само помоћу неколико симбола? Није ни чудо што вам је живот зазвучао бесмислено. Придавање значаја неком кактусу или тањиру, скретање пажње са човека, и поновно проналажење самога себе у обичном предмету, представља завидну шетњу преко моста који нас спаја са ирационалним,

којим смо и те како проткани. Могућност да ставимо своје очи на наслон столице или да ваздуху створимо руке, дозвољава нам да се удаљимо из монотоне садашњице, строге у својој неукусној лагодности и ослушнемо таласе реке, коју наш пут премошћује. Пробајте! Проведите мало времена размишљајући да још нешто сем нас осећа или мисли, љуби, жели, ишчекује, говори! Иако неће заиста проговорити, та беживотна стварчица, слика или реч, без икаквог духа, може пак оплеменити ваш дух, може осветлити замрачене пределе ваше суштине. Може вам показати одакле да разматавате клупко или како да загребете кору дрвета чијим стаблом вековима циркулише истина.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОФЕСОРА

Оригиналан, садржајан и комплексан одговор на тему. Чврста композициона структура. Кратким и дугим реченицама, са подједнако јасном мишљу, ученица намеће темпо читања. Њене мисли прожимају се са Попиним темама, мотивима, симболима и стварају непоновљиво, савремено представљање Попиног дела. Лирском нотом су у раду интегрисана знања, вештине и осећај савременог читаоца.

Одличан (5)

Предметни наставник *Саша Домазетовић*

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Рад Милице Гецин одликује композициони склад и лирско надахнуће које младе читаоце изнова враћа симболима Попине поезије, трагајући за њиховим смислом. Трагање за смислом оригинално је преточено у лирско „врзино клупко”, у које се вештом руком вођени, одмотавају и заматавају лирски кругови Васка Попе. Преплитање симбола и мотива наше свакодневице и њене честе бесмислености, открива

да је и у овом веку бекство у лирику пут који оплемењује душу и пружа снагу и утеху човеку у трагању за смислом и истином. Овај награђени писмени задатак обилује зрелим размишљањем и богатством које у младом читаоцу буди лирика Васка Попе.

Републичка комисија

**ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

**ТАКМИЧЕЊЕ ЛИТЕРАРНИХ СЕКЦИЈА
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ**

На такмичење литерарних секција пријавио се мањи број школа, с обзиром на измењене услове рада у школама због пандемије. Прегледом радова пријављених секција, запажено је да постоји већа разлика између секција које први пут учествују на овом такмичењу и оних које су освајале награде у конкуренцији најбољих.

Друштво за српски језик и књижевност Србије увек објављује у својим публикацијама и пропозиције својих такмичења, мада је и на други начин свако заинтересован могао да добије одговарајућа обавештења. Ово напомињемо јер су неке пријављене секције биле дужне да се детаљније информишу о утврђеним пропозицијама за такмичење литерарних секција. Тада су могле на почетку школске године да усагласе свој рад са захтевима такмичења. Чланови Комисије за преглед документације, оцену и предлог за награђивање једногласно су искључиле из рангирања оне секције које не испуњавају минималне услове. Предметни професор који стручно води њихов рад није схватио неке основне захтеве који карактеришу рад школских секција. Такмичење секција није конкурс где се ученик јавља на такмичење једним радом или својом збирком тематски блиских радова. Уколико је то такмичење или конкурс објављен школама, онда њихову документацију прослеђује и тачност обавезно потврђује школа. Да се не би дешавале овакве појаве, Коми-

сија је била дужна да и на овај начин објасни ову нову појаву у нашим школама.

Прегледавши материјал који прати јављање секција на такмичење Комисија скреће пажњу на богато руком исписане свеске наставника, који стручно воде рад секција. Документација о раду литерарних секција нема потребе да се исписује руком до појединости. То је истовремено и документација која се поклапа са захтевима школске управе – када је реч о саставу секције, плану рада, реализацији. А то садрже и обрасци – као документација која је у радном елаборату школе, на почетку рада, када се планира рад, током и на крају школске године, чиме стручно лице које води школске активности, даје доказе о свом радном времену, за који се новчано награђује. Исте податке садржи и школска секција са допуном неких особености које се везују само за ту школску активност. Али, успеси награђивања секција морају да се документују обавештењима, позивима, дипломама, фотографијама и констатацијом стручног лица које руководи њиховим радом. Надамо се да ће се убудуће и такав облик јављања на такмичење литерарних секција ослободити непотребне документације, која одузима много времена и само визуелно увећава наставникове обавезе.

Код секција које су истрасирале свој рад увек има помака и нових резултата. На овом такмичењу посебан квалитет показују најзапаженије секције које су међусобном сарадњом дале један нов подстицај литератама, у трагању за новим садржајима и квалитетом својих литерарних радова (литерарне секције Гимназије у Ваљеву и Гимназије у Сремским Карловцима).

Литерарне секције основних и средњих школа врло споро мењају неке своје облике рада и наметнуте предности једне генерације или појединаца. То све са успехом воде наставници задужени за рад литерарне секције, налазећи и новопридошлим и старим члановима одговарајуће место, које они стичу свијим радовима промовишући не само себе него и своју школу и секцију.

Комисија коју је именовала Управа Друштва прегледала је приспелу документацију и једногласно закључила које литерарне секције и професоре који стручно воде њихове активности треба наградити за њихов рад у прошлој школској години – 2020/2021. Награђују се:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Миле Дубљевић”, Лајковац
Професори: Лидија Марић Јовановић и Соња Миловановић

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Олга Милошевић”, Смедеревска Паланка
Професор: Снежана Чаировић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Јован Поповић”, Крагујевац
Професор: Сузана Матић

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција Карловачке гимназије, Сремски Карловци
Професор: др Маја Стокин

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професор: мр Милена Милисављевић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Литерарна секција Хемијско-технолошке школе „Божидар Ђорђевић Кукар”, Лесковац
Професор: Марина Савић

Републичка комисија

1. Проф. др Бошко Сувајцић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босилка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва
4. Бранка Максимовић, члан Управе Друштва
5. Доц. др Мина Ђурић, члан Управе Друштва

ЛИНГВИСТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

На конкурс за избор најбољих лингвистичких секција, у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије, МПНТР РС и Вукове задужбине, пријавиле су се лингвистичке секције основних и средњих школа Србије. У последњих неколико година приметан је пад у пријављивању основних школа на конкурс, те овом приликом позивамо све школе да узму учешћа на овом значајном конкурс.

Оно што је карактеристика свих радова јесте инвентивност, разноликост метода и облика рада, праћење достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури и посебно високи степен знања ученика примењен у изради пројеката. Приметно је да има доста самосталних лингвистичких ученичких радова. С обзиром на то да секција треба да буде заснована на тимском раду, препорука је да ментор заједно са ученицима на почетку школске године одреди кровну тему за рад у лингвистичкој секцији.

Креативност младих лингвиста истински је на високом нивоу. Истраживања у оквиру секције говоре о подизању квалитета наставног процеса, о откривању најразличитијих законитости српског језика, а оно што посебно треба истаћи, то је ширење и неговање љубави према матерњем језику.

Поштујући пропозиције и критеријуме Правилника о такмичењу лингвистичких секција, Комисија је донела одлуку да се за школску 2020/21. годину награде следеће лингвистичке секције:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „3. октобар”, Бор
Професор: Саша Чорболоковић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Васпитно-образовног центра
„Осечина”, Осечина
Професор: Драгица Пуљезевић

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Филолошке гимназије, Београд
Професор: Биљана Бранић Латинковић
2. Лингвистичка секција Гимназије „Свети Сава”, Пожега
Професор: Марија Јеверичић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Друге крагујевачке гимназије,
Крагујевац
Професор: Александра Радовановић
2. Лингвистичка секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професор: Милена Петровић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Гимназије у Крушевцу, Крушевац
Професори: Душица Добродолац и Станислава Арсић
2. Лингвистичка секција Шабачке гимназије, Шабац
Професори: Ана Миленковић и Станка ел Рабади

Републичка комисија

1. Проф. др Александар Милановић, Филолошки факултет, Београд, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Проф. др Милан Стакић, члан Управе Друштва, члан Комисије
3. Надежда Милошевић, члан Управе Друштва, члан Комисије
4. Јагода Жунић, члан Управе Друштва, члан Комисије
5. Мср Марија Запутил, члан Управе Друштва, члан Комисије

ОСНОВНОШКОЛСКИ И СРЕДЊОШКОЛСКИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉЕ ОСНОВНОШКОЛСКЕ И СРЕДЊОШКОЛСКЕ ЛИСТОВЕ И ЧАСОПИСЕ У ШКОЛСКОЈ 2020/2021. ГОДИНИ

Комисија за преглед школских листова и часописа приспелих на КОНКУРС закључује да се пријавио солидан број школских гласила и да многи показују боље резултате него претходних година. Награђивани школски листови и часописи задржали су свој утврђени реноме коригујући само неке појединости у свом раду.

Комисија је претходних година указивала на неке појаве које треба усагласити са опредељењем школе и редакције (лист, часопис, а не годишњи извештај или летопис школе), као и на то да школским гласилима ученици треба да буду аутори прилога (од приспелих на КОНКУРС само је званично један школски лист – лист ученика и наставника). Њихова тематика произлази из школског рада и атмосфере, и не треба користити кратке обезличене информације са интернета или пак већ проучене домаће задатке из наставе. Ако се то не би поштовало, школско гласило би изгубило актуелност и не би дало свежу информацију која интересује читаоце, него би се претворило у архиву одабраних школских тема (мада су ова школска гласила штампана савршеном техником).

Комисија је констатовала да школски листови и часописи верно осликавају ниво наставе српског језика и књижевности, односно да и квалитет школских гласила зависи од ангажовања професора – уредника који осмишљава све акције редакције. То најбоље илуструје завршном реченицом уредник ЂЕРВ-а, који је, на крају писма Основне школе из Прокупља Друштву, забележио: „Нема куће ученика у коју

наш часопис није ушао”. То је најсигурнија потврда да је часопис садржајем и квалитетом само део образовно-васпитних задатка школе и постигнућа и интересовања ученика.

Корекције и препоруке Комисије у овом сабиру школских листова и часописа заиста су минималне. Напомињемо да има (вероватно случајних) појава да се код редакција и аутора текстова не бележи школски идентитет (поред имена, разред и одељење), а не постоје могућности да се провери да ли прилоге заиста пишу ученици. Такође има појава да се потпуно сакрије или изостави афиша листа или часописа, чак и садржај публикације (што се прво пажљиво чита!).

Посебно се похваљују листови и часописи који су први пут конкурисали, као што је лингвистички часопис НАША РЕЧ Ваљевске гимназије, награђен другом наградом (мада имају у истој школи и часопис који је ове године освојио прву награду у конкуренцији средњих школа).

Комисија похваљује све листове и часописе основних и средњих школа који први пут учествују на овом Конкурсу или су уопште успели да штампају своје прве бројеве, као што су: ГИМНАЗИЈАЛАЦ, часопис Војне гимназије у Београду и МУЗИЧАР, Музичке школе у Чачку, затим МЕЗИМАЦ, Гимназије и економске школе у Новом Саду. Такође, Комисија похваљује школска гласила основних школа која су се јавила својим првим одштапаним примерцима: ВАЈАТ, ОШ „Јанко Веселиновић”, из Црне Баре; ИСКРА, ОШ „Петар Петровић Његош”, из Зрењанина; СЕЛЕВАЧКЕ РАДОСТИ, ОШ „Ђорђе Јовановић” из Селевца.

Анализом приспелих школских гласила запажена су два часописа награђена другом наградом: РАЗВИТАК, Пожаревачке гимназије и НАША РЕЧ, Ваљевске гимназије. У РАЗВИТКУ доминира школски програм књижевности и литерарно стваралаштво ученика, а НАША РЕЧ је први школски часопис са лингвистичком оријентацијом, где су ученици подстакнути познатом акцијом НЕГУЈМО СРПСКИ ЈЕЗИК и наставом српског језика у својој школи. Оба часо-

писа су профилисана и одговарајућим рубрикама илуструју свој програмски садржај: НАША РЕЧ испуњава свој задатак наставним садржајима српског језика, негујући љубав према матерњем језику и истиче значај језика за просперитет и будућност народа који има свој језик. РАЗВИТАК пак снажним импресијама књижевне уметности обухваћене школским програмом и самосталним литерарним стваралаштвом буди богате рефлексije у генерацијама својих читалаца.

Једногласно је донета одлука Комисије да се за најбоље школске листове и часописе штампане током школске 2020/2021. године прогласе и награде:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. **Ђерв**, ОШ „Ратко Павловић Ћићко”, Прокупље
2. **Школско звоно**, ОШ „Бора Радић”, Баваниште

ДРУГА НАГРАДА

1. **Основац**, ОШ „Љупче Николић”, Алексинац
2. **ИГКораци**, ОШ „Иван Горан Ковачић”, Београд
3. **Синкопа**, ОШ „Невена Поповић”, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Ђачки кутак**, ОШ „Руђер Бошковић”, Београд
2. **Искра**, ОШ „Петар Петровић Његош”, Зрењанин
3. **Реч**, ОШ „Дуле Караклајић”, Лазаревац

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. **Гимназијалац**, Ваљевска гимназија, Ваљево
2. **Бранко**, Карловачка гимназија, Сремски Карловци

ДРУГА НАГРАДА

1. **Развитак**, Пожаревачка гимназија, Пожаревац
2. **Наша реч**, Ваљевска гимназија, Ваљево
3. **Млади филолог**, Филолошка гимназија, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Гимназијалац**, Војна гимназија, Београд
2. **Музичар**, Музичка школа, Чачак
3. **Гимназијалац**, Гимназија, Пожега
4. **Мезимац**, Гимназија и економска школа, Нови Сад

Републичка комисија

1. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босиљка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Доц. др Милан Алексић, члан Управе Друштва, члан Комисије
4. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва, члан Комисије
5. Проф. др Весна Ломпар, председник Друштва, члан Комисије

Позивамо све заинтересоване да узму учешћа у наредном конкурсy за најбоље листове и часописе основних и средњих школа Србије.

**Друштво за српски језик и књижевност Србије
и редакција часописа *Свет речи*,
у циљу подстицања рада листова и часописа у
основним и средњим школама расписује**

К О Н К У Р С

за најуспешније листове и часописе
основних и средњих школа
објављене у школској 2021/2022. години.

Конкурс почиње даном објављивања, а завршава се 30. октобра 2022. године. Стручна комисија коју именује Управа Друштва и редакција *Света речи* прегледа све приспеле листове и часописе, бира и проглашава три најбоља резултата, објављује и награђује на Зимском семинару дипломом и наградом у књигама. Такође се резултати Конкурса објављују у *Информатору* – публикацији Друштва која прати рад Зимског семинара и у јануарском броју *Света речи*.

Може се вршити увид у све листове и часописе током Зимског семинара 2023. године у просторијама Друштва за српски језик и књижевност Србије, на Филолошком факултету у Београду.

Школе се јављају на Конкурс својим листовима и часописима у обавезном штампаном облику.

Пријаву за Конкурс обавезно прослеђује званично школа.

Листове и часописе слати на адресу:

Друштво за српски језик и књижевност Србије

(Конкурс за школске листове и часописе)

Филолошки факултет, Студенски трг 3

11000 Београд, поштански фах 359

Активности и рад на издавању школских листова и часописа саставни је део годишњих програма образовно-васпитног рада школа. Приликом јављања на конкурс пријаву мора званично да проследи школа у обавезном папирном облику, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ НАСТАВНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА У ШКОЛСКОЈ 2021/2022. ГОДИНИ

НАГРАДА „ПРОФ. ДР МИЛИЈА НИКОЛИЋ”

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉУ МЕТОДИЧКУ ПРИПРЕМУ
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ИЛИ КЊИЖЕВНОСТИ

Друштво за српски језик и књижевност Србије написало је школске 2016/2017. године наградни конкурс за најбољу методичку припрему часа српског језика или књижевности.

На Скупштини Друштва одлучено је да дипломе за најбоље колеге, чији су радови пристигли на овај конкурс, носе име проф. др Милије Николића, нашег чувеног методичара српског језика и књижевности.

Поред уобичајених параметара које развијена припрема за час садржи, дозвољено је додати и различите прилоге (у зависности од наставне јединице која се обрађује).

Критеријуми који ће бити полазиште за процену квалитета припреме односиће се и на оригинални приступ и решења поставке часа. Вредноваће се стручност, креативност, примереност узрасту и допринос припреме методици као науци о настави. Један наставник на конкурс може послати само једну припрему. Обим припреме може бити од 12 до 15 страница (не рачунајући прилоге који, уколико се додају, могу имати обим до 5 страница). Фонт који се користи је Times New Roman, величина слова 12 (осим у напоменама, кад је 10). Припрема сме да садржи илустрације које је оба-

везно потписати, уколико су преузете (величина фонта 11). Препоручује се да припрема на крају садржи и литературу. Овај део треба уредити према критеријумима за уређење литературе у часопису „Књижевност и језик”. За припрему не постоји формулар. Сваки наставник има право да на свој начин обликује и графички уреди методичку припрему с којом конкурише.

Рок за слање припрема је 1. децембар текуће године.

Додељиваће се најмање по две прве, две друге и две треће награде наставницима који раде у основним школама или средњим стручним школама и гимназијама за најбоље припреме из језика или из књижевности (уз могућност проширивања списка награђених зависно од квалитета пристиглих радова).

Сви пристигли одабрани прилози биће, после Републичког зимског семинара наставника српског језика и књижевности, изложени на сајту Друштва за српски језик и књижевност Србије (уз обавезно навођење аутора) и, самим тим, доступни за даље коришћење у наставној пракси. Зато је припрему за овај конкурс неопходно послати одштампану у три примерка (за чланове Комисије) и у електронској форми. Очекујемо да после Републичког зимског семинара награђени наставници доставе Друштву своје припреме, припремљене за објављивање на сајту (са напоменом: За сајт).

У комисији за одабир најквалитетнијих припрема налазиће се професори и асистенти Методике наставе српског језика и књижевности са Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Са радошћу новог дружења и у нади да ћемо од овог такмичења сви имати вишеструке користи, срдачно вас поздрављамо!

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА

На такмичење наставника српског језика и књижевности за најбољу методичку припрему, која носи назив „Проф. др Милија Николић”, ове године је пристигло 18 припрема, које су као угледне часове осмислили и послали на конкурс наставници српског језика и књижевности са територије Србије. Захваљујемо се наставницима који су и у овој тешкој наставној години, оптерећеној многих изазовима, послали изузетне прилоге на овај конкурс.

На основу детаљног увида чланова Комисије у квалитет методичких припрема, одлучено је да се ове године награди шест учесника конкурса. Надамо се да ће наредних година број пристиглих припрема бити још већи, а квалитет ових методичких прилога на истом и још вишем нивоу.

Одабрана методичка припрема биће штампана у *Летопису Друштва за 2021. годину*, а остале награђене припреме наћи ће се на сајту Друштва, после реализације Зимског семинара, уколико нам награђени наставници доставе и електронску верзију свог рада.

ПРВА НАГРАДА

1. Јелена Срдић, Филолошка гимназија, Београд
Тема: *Пројекат „Свакодневно правописање” – реализација*
2. Биљана Ајдачић, Гимназија Ивањица, Ивањица
Тема: *Трагом неисказа душе у народној балади „Хасанагиница”*

ДРУГА НАГРАДА

1. Марко Глишић, ОШ „Светозар Марковић”, Крагујевац
Тема: *Историја српског књижевног језика у 30 слика*

2. Мср Владимир Милојевић, Четрнаеста београдска гимназија, Београд
Тема: *Раслојавање језика као писмени задатак у првом разреду средње школе (стилске вежбе)*

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Младен Станић, Средња школа за информационе технологије, Београд
Тема: *Обредност и књижевност: Нечиста крв*
2. Бојана Лукић Милошевић, Фармацеутско-физиотерапеутска школа, Београд
Тема: *Наставна припрема за час Милован Глишић „Глава шећера”*

Републичка комисија

1. Проф др Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
2. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва
3. Мср Валентина Илић, асистент на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Све награђене припреме представљају најбоље примере предлога за реализацију наставних часова, у складу са захтевима нових програма наставе и учења. Подстичу ученичку креативност и самостални истраживачки рад. Указују на значај организовања и спровођења пројектне наставе, као и на мотивисање ђака на стицање и развој језичких компетенција, увидом у информације експлицитно и имплицитно дате у садржајима часова.

Посебне вредности ових методичких припрема огледају се у подстицању ученика на истраживање, стваралачке активности и учење кроз креативну игру, уз заснивање корелативног наставног приступа. Јасан опис наставних ситуација, уважавање унутарпредметних и међупредметних корелација, избор одговарајуће литературе, а пре свега, праћење

начина остваривања исхода учења (спрам стандарда ученичких постигнућа) и увођење могућности коришћења електронских садржаја, били су одређујући показатељи које су међу пристиглим припремама најбоље.

Републичка комисија

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљ такмичења

Такмичење има за циљ:

- да афирмише најквалитетније резултате у настави српског језика и језичке културе;
- да подстакне ученике на стицање трајнијих лингвистичких знања о матерњем језику, да теоријска знања о језичким појавама и правописној норми успешно примењују;
- да допринесе да ученици боље и потпуније усвоје књижевнојезичку норму, да побољшају своје изражајне способности и да се комплетно служе књижевним језиком;
- да стицањем целовите слике о матерњем језику, квалитативно вишим приступом у проучавању језичке организације и законитости језика, код ученика треба да развије сазнање о значају књижевног језика и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Вукова задужбина.

Такмичења се спроводе на следећим нивоима:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активности наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активности наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајуће подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује у оквиру **Ђачког Вуковог сабора** Друштво, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Вуковом задужбином. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 5, 6, 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском и окружном такмичењу, а ученици 7. и 8. разреда и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда средњих школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и Републичком такмичењу.

Општине са једном средњом школом треба да се прикључе најближој општини.

Да би ученик учествовао на вишем ступњу такмичења, мора да учествује на претходном ступњу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 75% од могућих поена (минимум 15 бодова) на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На Републичком такмичењу учествују ученици средњих школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, у року од три дана по одржаном такмичењу.

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром.

Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено (на 10 дана пред такмичење) доставља их Министарству просвете и науке Републике Србије, које се стара о њиховом умножавању и дистрибуцији.

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2022. године
Општинско такмичење	– 26. 02. 2022. године
Окружно такмичење	– 02. 04. 2022. године
Републичко такмичење	– 14. 05. 2022. године (Тршић)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2022. године
Општинско такмичење	– 26. 02. 2022. године
Окружно такмичење	– 02. 04. 2022. године
Републичко такмичење	– 15. 05. 2022. године (Тршић)

Сви нивои такмичења (сем школских) одржавају се у исто време према календару такмичења, са почетком у 10.00 часова. Такмичење ван утврђеног календара се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва.

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 и 15 бодова. Ученици који на окружном такмичењу освоје 15, 16 и 17 бодова могу добити од школа задужених за издавање диплома диплому за друго (17 бодова) или треће место (16 и 15 бодова), али немају проходност на даљи ниво такмичења.

На Републичком такмичењу прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19

бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Вукова задужбина;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете и науке и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који нису учествовали на општинском такмичењу, а имају директан пласман за окружно, не могу добити диплому.

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из српског језика на факултетима где се полаже српски.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи

тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа** председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор са образложењем комисије (на Републичком такмичењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ОСНОВНА ШКОЛА

5. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Променљиве врсте речи.

Именице: значење и врсте именица; промена именица (деклинација); граматичка основа, наставак за облик, појам падежа; основне функције и значења падежа.

Придеви: значење и врсте придева; род, број, падеж и компарација придева; слагање придева са именицом у роду, броју и падежу.

Заменице: личне заменице; промена по падежима; наглашени и ненаглашени облици; употреба заменице сваког лица *себе*.

Бројеви: врсте и употреба.

Правопис: писање великог слова у вишечланим географским називима, у називима институција, предузећа, установа, организација; велико и мало слово у писању присвојних придева; писање заменице *Ви* из поштовања; писање речце *нај* у суперлативу; писање вишечланих основних и редних бројева.

Синоними и антоними.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Глаголи: глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (инфинитив, презент, перфекат, футур I).

Непроменљиве врсте речи: прилози и предлози.

Предикатска реченица: предикат (глаголски и именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе; апозиција.

Правопис: писање одричне речце *не* уз именице, придеве и глаголе; интерпункцијски знаци (запета у набрајању, уз вокатив и апозицију; наводници уз наслове дела и називе школа; црта уместо наводника у управном говору).

Место акцента у вишесложним речима.

Некњижевне речи и туђице.

6. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима.

Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по звучности и по месту изговора.

Подела речи на слоге; слоготворно *р*.

Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано *а*; промена *л* у *о*; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника.

Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.

Правопис: правописна решења у вези са гласовним променама; писање имена васионских тела.

Аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористима).

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице *свој*), показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне); граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице.

Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола *бити*); плусquamперфекат.

Правопис: писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима; писање заменице *Ваш* великим почетним словом; правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.

Разликовање дугих и кратких акцената.

7. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни глаголски придев, глаголски прилог садашњи и глаголски прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне.

Непроменљиве врсте речи.

Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру именичке синтагме.

Реченични чланови: субјекат, предикат (прост и сложен, глаголски и именски), прави објекат, неправи објекат, логички субјекат, прилошке одредбе. Реченични чланови исказани речју и синтагмом.

Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.

Конгруенција – основни појмови: слагање придева и именице (у роду, броју и падежу) и глагола у служби предиката са именицама у служби субјекта (у лицу, броју и роду).

Правопис: правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам комуникативне и предикатске реченице.

Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни, искључни и закључни).

Дугоузлазни и дугосилазни акценат.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Зависне предикатске реченице: изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене. Служба зависних реченица у оквиру више реченице или синтагме. Напоредни односи међу зависним реченицама.

Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и зависном реченицом.

Правопис: интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница. Комбиновање правописних знакова.

8. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глаголица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књи-

жевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци).
Језици националних мањина (основни подаци).

Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика.

Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки).

Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик.

Грађење речи: основни модели: извођење, слагање, префиксација; просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс.

Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике: подела гласова; слог и подела речи на слоге; гласовне промене.

Правопис: генитивни знак; спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме); писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену.

Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).

Застареле речи; нове речи – неологизми. Једнозначност и вишезначност речи; лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Систематизација претходно обрађених садржаја из морфологије. Врсте и подврсте речи; граматичке категорије променљивих речи.

Синонимија, антонимија и хомонимија.

Бирократски језик. Функционални стилови; писани стилови јавне комуникације – публицистички (новинарски), научни, административни стил.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Систематизација претходно обрађених садржаја из синтаксе: реч, синтагма, предикатска и комуникативна реченица; подела независних реченица према комуникативној функцији; реченични чланови; врсте синтагми; исказивање реченичних чланова речју, синтагмом, предлошко-падежном конструкцијом и зависном реченицом; врсте зависних реченица; напоредни односи међу реченичним члановима и реченицама; конгруенција.

Правопис: црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци. Систематизација претходно обрађених садржаја из правописа.

СРЕДЊА ШКОЛА

1. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општи појмови о језику.

Место језика у људском животу. Својства језика и његове функције. Језик и комуникација. Основне науке које се баве језиком.

Историја књижевних језика код Срба. Почети словенске писмености и стварање старословенског језика. Књижевни језици код Срба до 19. века: српкословенски језик (Запис Глигорија дијака у *Мирослављевом јеванђељу*), рускословенски језик, славеносрпски језик.

Изговор гласова и улога говорних органа. Подела гласова српског језика по начину творбе. Обнављање поделе гласова по месту изговора и по звучности.

Фонолошке и морфофонолошке алтернације: обнављање гласовних алтернација рађених у основној школи. Нове морфофонолошке алтернације: асимилација и сажи-

мање самогласника, покретни вокали, промена *о* у *е*, превој вокала, дисимилација вокала. Морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Акценатски систем српског књижевног језика. Основна правила о распореду акцената и поста акценатских дужина.

Фонолошки систем српског књижевног језика. Слог и подела речи на слоге (фонетска и семантичка граница слога).

Преношење речи у нови ред (разлике у односу на поделу речи на слоге).

Велико слово (писање устаљених атрибута и титула као делова имена, писање назива разних манифестација, грађевина, споменика, докумената, закона, уметничких дела и сл.).

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам акценатске (фонетске) речи. Проклитике и енклитике.

Дијалекти српског језика (основни појмови). Екавски и ијекавски изговор. Дијалекти и књижевни језик.

Правопис: писање сугласника *ј* и *х*; писање цртице; писање спојева предлог + заменица (нпр.: *са мном* и сл.), писање енклитике иза запете.

2. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Књижевни језик. Почетак стандардизације српског књижевног језика и правописа у првој половини 20. века. Развој српског књижевног језика у 19. и 20. веку.

Врсте речи. Променљиве и непроменљиве речи. Морфо-лошке и класификационе категорије речи.

Именице. Именичке категорије (падеж и број; род). Врсте именица. Основно о деκлинацији именица. Придеви. Придевске категорије (род, број, падеж, вид, степен поређења). Врсте придева. Основне карактеристике деκлинације и компарације придева.

Правопис: правописни знаци. Разлика између етимолошког и фонолошког правописа.

Појам морфеме и разликовање граматичке од творбене анализе речи (творбена основа и наставак и граматичка основа и наставак).

Непроменљиве врсте речи: прилози, предлози, речце, везници и узвици.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Заменице: именичке заменице: личне и неличне. Придевске заменице. Деκлинација заменица.

Бројеви: главни и редни бројеви. Врсте главних бројева: основни бројеви, збирни бројеви, бројне именице на *-ица* (*двојица, тројица* итд.), бројни придеви (*једни, -е, -а, двоји, -е, -а* итд.).

Правопис: скраћенице.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Глаголи: непрелазни, прелазни и повратни глаголи.

Подела глагола по виду. Морфолошке глаголске категорије: време и начин; лице и број (и род – код облика који разликују род); стање – актив и пасив; потврдност/одричност.

Конјугација (глаголске основе, лични и нелични облици, облици пасива).

Правопис: Састављено и растављено писање речи.

3. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Основни начини творбе речи у српском језику: извођење, слагање, префиксација, комбинована творба, творба претварањем. Важнији модели за грађење именица, придева и глагола. Најважнији префиксоиди и суфиксоиди у српском језику. Полусложенице и правописна решења у вези с њима.

Лексикологија и лексикографија. Најважнији речници српског језика. Полисемија; метафора, метонимија, синегдоха (као језички механизми за богађење речника). Синониимија, антонимија, хомонимија, хиперонимија, паронимија. Класификација лексике с обзиром на порекло (народне речи, позајмљенице, црквенословенске речи) и сферу употребе (историзми, архаизми, неологизми, термини). Некњижевна лексика српског језика: дијалектизми и регионализми, жаргон и вулгаризми.

Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Фразеологизми у различитим функционалним стиловима.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Реченице у ширем смислу (комуникативне реченице) и реченице у ужем смислу (предикатске реченице); реч као синтаксичка јединица; синтагме и врсте синтагми (именичке, придевске, прилошке, глаголске).

Реченични чланови: субјекат, предикат (глаголски, именски, прилошки; прост и сложен предикат), допунски предикатив, прави објекат, неправи објекат, прилошке одредбе и допуне; издвојене одредбе (апозиција, апозитив).

Посебни типови предикатских реченица (пасивне реченице, безличне реченице, безличне реченице са логичким субјектом и обезличене реченице).

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Функционални стилови српског књижевног језика.
Одлике разговорног стила.

Настанак и развој писма.

Правопис: транскрипција речи из страних језика (основни принципи и примери); промена страних имена и презимена.

4. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам падежног система и предлошко-падежних конструкција. Основе именичке, придевске и прилошке вредности падежних односно предлошко-падежних конструкција. Падежна синонимија. Поливалентност падежа. Предлошки изрази.

Конгруенција: дефиниција и основни појмови; граматичка и семантичка конгруенција у роду и броју. Ред речи у реченици (типично распоређивање синтаксичких јединица).

Систем зависних реченица. Обележја зависних реченица. Врсте зависних реченица: изричне (са управним и неуправним говором), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, поредбене и последичне. Основне вредности које зависне реченице могу имати: именичку, придевску и прилошку.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Основна употреба и значење личних глаголских облика: временска и модална значења презента, перфекта, крњег перфекта, аориста, имперфекта, плусквамперфекта, футура I, футура II, потенцијала и императива.

Врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне). Специјалне независне реченице.

Напоредне конструкције (координација). Појам напоредног односа. Обележавање напоредног односа. Главни типови напоредних конструкција: саставне, раставне, супротне, искључне, закључне и градационе.

Основни појмови о негацији: одричне и потврдне реченице, типични случајеви општег и посебног негирања у одричним реченицама, појам двоструког негирања.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општи појмови и језику. Еволуција језика. Језици у свету и језичке породице: индоевропска језичка породица и њене главне гране – балто-словенска, италска, германска, келтска, индоиранска, грчка, албанска и јерменска; угро-финска језичка породица.

Интерпункција.

Функционални стилови српског књижевног језика. Одлике научног и књижевноуметничког стила. Систематизација диференцијалних особина свих функционалних стилова.

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Правилник о организовању и спровођењу такмичења из српског језика и језичке културе садржи табеле, које организатори такмичења свих нивоа попуњавају и прослеђују са списковима организаторима вишег ступња такмичења.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су садржаји редовне наставе српског језика прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Мини-

старства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mprn.gov.rs).

На такмичењима се користи *Правонис српскога језика Матице српске*, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

Напомене:

На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења (најмање 13 питања), као и градиво предвиђено за све претходне разреде (највише 7 питања).

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред и имати на уму различита решења појединих језичких питања која се могу наћи у акредитованим уџбеницима.

КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ („КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”)

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљеви такмичења

Такмичење има за циљ:

- популаризацију предмета Српски језик и књижевност;
- развијање ученичких знања, вештина и способности у областима Читање и Књижевност;
- развијање љубави према читању, доживљавању и тумачењу књижевноуметничких дела;
- оспособљавање ученика за језичко-стилску анализу уметничких текстова;
- подстицање ученика да развију способност за естетско вредновање српске и светске књижевности;
- развијање ученичког интересовања према историји књижевности, теорији књижевности и књижевној критици;
- упознавање ученика са животом и стваралаштвом најзначајнијих српских и светских писаца;
- повезивање наставних садржаја из српског језика, књижевности и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Карловачка гимназија.

Такмичења се спроводе на следећим **нивоима**:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активи наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активи наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајући школски окрузи и подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује се у оквиру Друштва, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Карловачком гимназијом. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском, окружном такмичењу и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда гимназија и средњих стручних школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и на Републичком такмичењу.

Да би ученик учествовао на вишем степену такмичења, мора да учествује на претходном нивоу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 75% од могућих поена на општинском такмичењу (минимум 15 бодова).

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На **Републичком такмичењу** учествују ученици гимназија и средњих стручних школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, **у року од три дана по одржаном такмичењу.**

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром. Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено их доставља задуженим представницима школских округа у Србији, који се старају о њиховом умножавању и дистрибуцији (за ниже нивое такмичења), односно Карловачкој гимназији (за Републичко такмичење).

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2022. године
Општинско такмичење	– 19. 02. 2022. године
Окружно такмичење	– 19. 03. 2022. године
Републичко такмичење	– 28. 05. 2022. године

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2022. године
Општинско такмичење	– 12. 02. 2022. године
Окружно такмичење	– 20. 03. 2022. године
Републичко такмичење	– 29. 05. 2022. године

Такмичење ван утврђеног календара и времена се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 и 15 бодова. Ученици који на окружном такмичењу освоје 15, 16 и 17 бодова могу добити од школа задужених за издавање диплома диплому за друго (17 бодова) или треће место (16 и 15 бодова), али немају проhodност на даљи ниво такмичења.

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва. Прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Карловачка гимназија;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете, науке и технолошког развоја и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који нису учествовали на општинском такмичењу, а имају директан пласман за окружно, не могу добити диплому.

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из књижевности на факултетима где се ова област полаже.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења.** Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени

одговор са образложењем комисије (на Републичком такми-
чењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује
школи.

ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ОСНОВНА ШКОЛА

VII РАЗРЕД

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5. и 6. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 7. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром (предлог дистрибуције градива по месецима прописан је заједничким планом, који је осмислио Завод за унапређивање образовања и васпитања, за све разреде).

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво седмог разреда у целости, уз познавање раније обрађеног градива у петом и шестом разреду другог циклуса основног образовања и васпитања.

Предлог дистрибуције градива по месецима усклађен је са Планом реализације наставе у случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног стања или других ванредних ситуација и околности за основну школу, који је направио Завод за унапређивање образовања и васпитања уочи почетка школске 2021/2022. године.

У складу са тренутном ситуацијом, моделима наставе по основним школама и различитом заступљеношћу појединих дела у читанкама различитих издавача, садржаји програма Такмичења из књижевности су ревидирани у односу на школски програм како би се ученицима омогућила лакша припрема за такмичење.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

Општински ниво такмичења

Мирослав Антић: *Плави чуперак* (избор), *Шашава књига* (избор)

Рабиндранат Тагоре: *Папирни бродови*

Иво Андрић: *Јелена, жена које нема* (избор)

Десанка Максимовић: *Крвава бајка*

Стеван Раичковић: *После кише*

Вислава Шимборска: *Облаци*

Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*

Народне бајке: *Међедовић, Чудотворни прстен, Златоруни ован*

Петар Кочић: *Кроз међаву*

Ана Франк: *Дневник Ане Франк* (одломак)

Алфонс Доде: *Последњи час*

Ефраим Кишон: *Код куће је најгоре* (избор)

Данило Киш: *Прича о печуркама*

Душан Ковачевић: *Свемирски змај*

Свети Сава у књижевности: одломак из *Житија Светог Симеона* (о опроштају оца од сина); избор из народних прича и предања (на пример *Свети Сава и ђаво*, легенде о Светом Сави); избор из ауторске поезије о Светом Сави (Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*)

Пословице; изреке; питалице; загонетке.

Окружни ниво такмичења

Михајло Пупин: *Са пашњака до научењака* (одломак)

Милан Ракић: *Божур*

Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића*)

Светлана Велмар-Јанковић: *Српски Београд деспота Стефана* (одломак)

Гордана Малетић: *Зебња*

Владислав Петковић Дис: *Међу својима*

Милутин Бојић: *Плава гробница*

Милош Црњански: *Наша небеса* (Крф, плава гробница – одломак)

Републички ниво такмичења

Епске народне песме о хајдучима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав*)

Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко*

Епске народне песме о ускоцима (*Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана*)

Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак)

Вида Огњеновић: *Кањош Мацедоновић* (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)

Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*

Јован Јовановић Змај: *Јутутунска јухахаха*

Радоје Домановић: *Вођа* (одломак)

Афоризми (Душан Радовић и други – избор)

Дејан Алексић: *Ципела на крају света*

Јован Дучић: *Подне*

Јелена Димитријевић: *Седам мора и три океана* (одломци)

Данило Киш: *Еолска харфа*

Књижевни термини и појмови

Приликом припремања за такмичење наставници ће узимати у обзир књижевне термине и појмове обрађене са ученицима у 5. и 6. разреду према новим програмима наставе и учења. Овде доносимо и списак појмова који се изучавају у 7. разреду.

Пети разред

- Песник и лирски субјекат.
- Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.
- Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).
- Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност.
- Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја.
- Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне.
- Писац и приповедач.
- Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу.
- Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља.
- Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступка.
- Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаллива народна прича.
- Врста стиха према броју слогова: десетерац.
- Позоришна представа и драма.
- Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија.
- Драмске врсте: једночинка, радио-драма.

Шести разред

- Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац).
- Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха.
- Стилске фигуре: контраст, хипербола.
- Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).
- Основна тема и кључни мотиви.
- Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог.
- Фабула/радња, редослед догађаја.
- Врсте епских дела: приповетка, роман.
- Културно-историјско предање (нпр. *Смрт Марка Краљевића*).
- Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет).

Седми разред

- Опкорачење.
- Рефрен.
- Цезура.
- Везани и слободни стих.
- Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма.
- Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, симбол, фигуре понављања (асонанца и алитерација).
- Функција мотива у композицији лирске песме.
- Песма у прози.
- Фабула и суже.
- Статички и динамички мотиви.

- Композиција.
- Епизода.
- Идејни слој књижевног текста.
- Врсте карактеризације књижевног лика.
- Пословице; изреке; питалице; загонетке.
- Унутрашњи монолог.
- Хронолошко и ретроспективно приповедање.
- Дневник.
- Аутобиографија.
- Легендарна прича.
- Предањао постанку бића, места и ствари.
- Афоризам.
- Хумор, иронија и сатира.
- Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација.
- Драма у ужем смислу.

VIII РАЗРЕД

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5, 6. и 7. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 8. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром (предлог дистрибуције градива по месецима дат је након навођења садржаја програма из књижевности).

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво осмог разреда у целости, уз познавање раније обрађеног градива у разредима другог циклуса основног образовања и васпитања.

Предлог дистрибуције градива по месецима усклађен је са Планом реализације наставе у случају непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредног

стања или других ванредних ситуација и околности за основну школу, који је направио Завод за унапређивање образовања и васпитања уочи почетка школске 2021/2022. године.

У складу са тренутном ситуацијом, моделима наставе по основним школама и различитом заступљеношћу појединих дела у читанкама различитих издавача, садржаји програма Такмичења из књижевности су ревидирани у односу на школски програм како би се ученицима омогућила лакша припрема за такмичење.

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за осми разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

Општински ниво такмичења

Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија*

Народне епске песме: *Почетак буне против дахија, Бој на Мишару, Бој на Чокешини*

Вук Стефановић Караџић: *Житије Ајдук Вељка Петровића, Српски рјечник (избор); О народним певачима*

Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари (одломак)*

Ђура Јакшић: *Отаџбина*

Симо Матавуљ: *Пилипенда*

Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити*

Момчило Настасијевић: *Труба*

Давид Албахари: *Мамац*

Бранимир Ћосић: *Покошено поље (одломак из поглавља „Читава једна младост”)*

Данило Киш: *Ноћ и магла*

Хилда Дајч: *Писма*

Милош Црњански: *Сеобе I* (одломак)

Клод Кампањ: *Збогом мојих петнаест година*

Окружни ниво такмичења

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац* (одломак „Бадње вече”)

Јован Јовановић Змај: *Булићи* (избор); *Светли гробови*

Народне лирске песме: *Српска дјевојка*, *Љубавни растанак*

Љубавне народне лирске песме (избор)

Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара*

Десанка Максимовић: *Пролетња песма* и *Опомена*

Васко Попа: *Очију твојих да није*

Марина Цветајева: *Месечев сјај*

Републички ниво такмичења

Петар Кочић: *Јазавац пред судом*

Иво Андрић: Избор приповедака о деци

Иван В. Лалић: *Ветар*

Херман Хесе: *Магија књиге* (одломци)

Дино Буцати: *Колумбар*

Бранислав Нушић: *Сумњиво лице*

Данило Киш: *Ноћ и магла* (одломак)

Молијер: *Грађанин племић* (одломак)

Душан Ковачевић: *Ко то тамо пева*

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за самосталну анализу књижевноуметничког дела (лирска и епска песма, приповетка, роман и драма) уз помоћ развијеног плана и теза. Процењивање идејно-естетских, језичко-стилских и других вредности уметничког дела.

Стицање поузданог критеријума за избор, анализу и процену књижевног текста. Упућивање ученика у ко-

ришћење одабране и приступачне литературе о делима и писцима. Подстицање и развијање критичког односа у проблемском приступу делу иписцу.

Систематизовање знања о народној и ауторској књижевности (на примерима из лектуре).

Књижевнотеоријски појмови

С обзиром на чињеницу да се у 8. разреду систематизују знања која су ученици стекли од 5. до 8. разреда, подсећамо на следеће.

Систематизација књижевних родова и врста у народној и ауторској књижевности.

Систематизација облика казивања (форми приповедања) у књижевноуметничким текстовима: нарација (приповедање у 1. и 3. лицу); хронолошко и ретроспективно приповедање; дескрипција (портрет, пејзаж, појам ентеријера и екстеријера), наративна дескрипција; дијалог; монолог, унутрашњи монолог.

Језичкостилска изражајна средства (систематизација свих стилских фигура изучаваних у основној школи). Структура уметничког текста (композиција, однос фабуле и сижеа, драмски елементи: експозиција, заплет, кулминација, перипетија, расплет).

Врсте карактеризације (социолошка, психолошка, језичка ...)

Мотиви: динамички, статички, наративни, описни, интернационални...

Према описима ученичких постигнућа, такмичар на Књижевној олимпијади ће бити у стању да:

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;

- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичкостилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.);
- користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- разликује основне одлике стиха и строфе – укрштено, обгрљено и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;
- повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту;
- тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;
- локализује књижевна дела из обавезног школског програма;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;

- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичкостилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- користи садржаје из граматике и књижевности обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом.

ГИМНАЗИЈЕ И СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

ПРВИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Народна лирска митолошка песма (нпр: *Сунце се дјевојком жени, Женидба сјајнога Мјесеца, Вила зида град...*)

Бановић Страхиња, народна епска песма

Хасанагиница, народна балада

Лаза Лазаревић: *Први пут с оцем на јутрење*

Антон Павлович Чехов: *Туга*

Софокле: *Антигона*

Иво Андрић: *О причи и причању* (беседа приликом примања Нобелове награде)

Еп о Гилгамешу (осма плоча)

Хомер: *Илијада* (одломци)

Библија. Стари завет: *Легенда о потопу; Пјесма над пјесмама*

Библија. Нови завет: *Јеванђеље по Матеју*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- уметност; појам и врсте уметности
- књижевност (појам и назив)
- наука о књижевности (теорија књижевности, историја књижевности, књижевна критика)
- спољашњи и унутрашњи (иманентни) приступ књижевном делу
- структура књижевног дела (појам)
- лирика
- епика
- епски јунак
- драмски јунак
- протагонист, антагонист
- лирска песма
- епска песма
- приповетка
- новела
- роман
- драма
- основни елементи драмске структуре
- драмске врсте
- драмски сукоб
- трагедија
- трагички сукоб
- трагичка кривица
- катарза
- античко позориште
- тема, мотиви, фабула и сиже у књижевном делу
- облици приповедања у књижевном делу (нарација, дескрипција)
- облици казивања у књижевном делу (дијалог, монолог, унутрашњи монолог)
- лик у књижевном делу
- карактеризација (врсте: језичка, психолошка, социјална, етичка)

- композиција књижевног дела
- језик књижевног дела
- књижевност старог века (појам, главне одлике)
- поједине стилске фигуре обрађене у основној школи (епитет, стални епитет, поређење, персонификација, хипербола, ономатопеја, асонанца, алитерација, словенска антитеза)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Свети Сава: *Житије Светога Симеона* (одломак: *Болест и смрт Светога Симеона*)

Теодосије: *Житије Светог Саве* (одломак: *Бег у Свету Гору*)

Јефимија: *Похвала кнезу Лазару*

Деспот Стефан Лазаревић: *Слово љубве*

Константин Филозоф: *Житије деспота Стефана Лазаревића* (одломак: опис Београда)

Комади од различнијех косовскијех пјесама, народна епска песма

Марко Краљевић и брат му Андријаш, бугарштица

Диоба Јакшића, народна епска песма

Ропство Јанковић Стојана, народна епска песма

Песме о Марку Краљевићу (обрађиване у основној школи)

Златна јабука и девет пауница, народна бајка

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- средњовековна књижевност (појам, главне одлике)
- служба
- житије
- похвала
- слово
- поетика народне (усмене) књижевности

- одлике народне (усмене) књижевности: колективност, варијантност, формулативност
- врсте народне лирске поезије
- подела народне епске поезије према хронологији историјских збивања и тематском критеријуму
- лирско-епска поезија; балада
- типологија једноставних усмених облика (класификација усмених прозних облика: приче о животињама, бајке, новеле, народне приче, легендарне приче)
- стих (врсте стихова)
- метрика
- хексаметар
- десетерац
- цезура
- мит
- предање
- структура народне бајке и остале одлике
- епитет
- стални епитети
- поређење
- персонификација
- хипербола
- антитеза
- лирски паралелизми (анафора, епифора, симплоха, палилогија)

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Франческо Петрарка: *Канцонијер* (избор сонета из акредитованих читанки)

Данте Алигијери: *Божанствена комедија, Пакао* (певање пето)

Ђовани Бокачо: *Декамерон* (избор)

Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*

Мигел де Сервантес: *Дон Кихот* (одломци)
Марин Држић: *Дундо Мароје; Новела од Станца*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- хуманизам (појам, главне одлике)
- ренесанса (појам, главне одлике)
- петраркизам
- елизабетанско позориште
- шекспирологија
- сонет
- фарса
- вербална (језичка) комика
- ситуациона комика
- дидаскалија (рemark)
- драмска композиција (етапе развоја драмске радње)
- основне врсте комедије
- градација
- метафора

ДРУГИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Доситеј Обрадовић: *Писмо Харалампију; Живот и прикљученија* (одломак из читанки); *Востани Србије*
Јован Стерија Поповић: *Тврдица*
Џорџ Гордон Бајрон: *Ходочашће Чајлда Харолда* (одломци)
Александар Сергејевич Пушкин: *Евгеније Оњегин*
Едгар Алан По: *Гавран*
Хајнрих Хајне: *Лорелај*
Вук Стефановић Караџић: критика романа *Љубомир у Јелисијуму; Писмо Вука Караџића кнезу Милошу Обреновићу* (одломци)

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац*

Бранко Радичевић: *Кад млидија умрети*

Ђура Јакшић: *На Липару, Поноћ*

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи; Ђулићи увеоци* (избор из акредитованих читанки)

Лаза Костић: *Међу јавом и мед сном; Santa Maria della Salute*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- барокне тенденције у српској књижевности
- просветитељство
- сентиментализам
- класицизам
- писмо
- аутобиографија
- лирска поезија (карактеристике и врсте)
- стих
- строфа (врсте строфа)
- рима (врсте риме)
- структура лирске песме
- песничка слика
- версификација
- трохеј
- јамб
- дактил
- метафора
- персонификација
- алегорија
- иронија
- асиндет
- полисиндет
- анафора
- епифора
- симплоха
- ономатопеја
- алитерација

- асонанца
- романтизам (одлике, поетика, представници)
- гротескно
- лирско-епска поезија (поема)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Оноре де Балзак: *Предговор Људској комедији; Чича Горрио*
 Николај Васиљевич Гогољ: *Шињел*
 Лав Николајевич Толстој: *Ана Карењина*
 Светозар Марковић: *Певање и мишљење*
 Јаков Игњатовић: *Вечити младожења* (одломци из акредитованих читанки)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реализам (одлике, поетика, представници)
- реалистички роман
- лик у реалистичком делу (типичност, индивидуалност)
- врсте мотивације у књижевним делима реализма

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Милован Глишић: *Глава шећера*
 Лаза Лазаревић: *Ветар / Швабица*
 Радоје Домановић: *Данга*
 Стеван Сремац: *Кир Герас / Ибиш ага*
 Бранислав Нушић: *Госпођа министарка*
 Симо Матавуљ: *Поварета*
 Иво Андрић: *Мост на Жепи; Пут Алије Берзелеза*
 Драгослав Михаиловић: *Кад су цветале тикве*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реалистичка приповетка
- хумор
- сатира
- савремени роман (теме, мотиви, ликови, тип јунака, приповедачке технике – односи се на роман *Кад су цветале тикве*)

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Шарл Бодлер: *Везе; Албатрос; Читаоцу*

Артур Рембо: *Самогласници*

Антон Павлович Чехов: *Ујка Вања*

Богдан Поповић: *Антологија новије српске лирике (Предговор)*

Алекса Шантић: *Вече на шкољу; Претпразничко вече*

Јован Дучић: *Залазак сунца; Сунцокрети, Јабланови*

Милан Ракић: *Искрена песма, Јасика*

Владислав Петковић Дис: *Можда спава; Тамница; Нирвана*

Сима Пандуровић: *Светковина*

Борисав Станковић: *Коштана; Нечиста крв*

Јован Скерлић: *О Коштани*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- модерна (карактеристике, представници)
- симболизам
- импресионизам
- симбол
- стих: једанаестерац, дванаестерац, александринац
- слободни стих
- метонимија

- синегдоха
- парадокс
- алузија
- апострофа
- реторско питање
- инверзија
- елипса
- рефрен
- наратија (приповедање: хронолошко, ретроспекција)
- дескрипција (опис)
- дијалог
- монолог
- унутрашњи монолог
- доживљени говор
- приповедачки коментар
- пишчев коментар
- казивање у првом, другом, трећем лицу
- драма у ужем смислу (особине)
- модерна драма (психолошка, импресионистичка)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Петар Кочић: *Мрачајски прото*
 Владимир Мајаковски: *Облак у панталонама*
 Рабиндрант Тагоре: *Градинар*
 Франц Кафка: *Процес*
 Милутин Бојић: *Плава гробница*
 Душан Васиљев: *Човек пева после рата*
 Милош Црњански: *Суматра; Сеобе I*
 Момчило Настасијевић: *Туга у камену*
 Иво Андрић: *На Дрини ћуприја*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- песма у прози
- књижевни манифест
- авангарда
- футуризам
- експресионизам
- надреализам
- манифести авангардних покрета
- српска књижевност између два рата (међуратна књижевност)

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Тин Ујевич: *Свакидашња јадиковка*

Растко Петровић: *Људи говоре*

Исидора Секулић: *Круг*

Мирослав Крлежа: *Господа Глембајеви*

Избор из лирике европске модерне (Рилке, Блок, Аполинер – избор из акредитованих читанки)

Избор из међуратне српске поезије (Десанка Максимовић, Милан Дединац, Раде Драинац, Оскар Давичо, Александар Вучо, Душан Матић – избор из акредитованих читанки)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- сценски језик (визуелни и акустички сценски знаци)
- драма на сцени: публика, глумац, режија, лектор, сценограф, костимограф

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

- Васко Попа: *Каленић; Кора* (избор из акредитованих читанки)
Бранко Миљковић: избор из поезије
Владан Десница: *Прољећа Ивана Галеба*
Семјуел Бекет: *Чекајући Годоа*
Албер Ками: *Странац, Мит о Сизифу* (одломак)
Вилијем Шекспир: *Хамлет*
Волфганг Гете: *Фауст*
Фјодор Михаилович Достојевски: *Злочини казна*
Стеван Раичковић: избор поезије из акредитованих читанки
Миодраг Павловић: избор поезије из акредитованих читанки

КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА ОПШТИНСКОГ НИВОА ТАКМИЧЕЊА)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

- Иво Андрић: *Проклета авлија*
Десанка Максимовић: *Тражим помиловање* (избор из акредитованих читанки)
Меша Селимовић: *Дервиш и смрт*
Добрица Ћосић: *Корени*
Михајло Лалић: *Лелејска гора* (одломци из акредитованих читанки)
Бранко Ћопић: *Башта сљезове боје* (избор из акредитованих читанки)
Бранимир Шћепановић: *Уста пуна земље*

**КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ
ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И
У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА
КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА ОКРУЖНОГ НИВОА
ТАКМИЧЕЊА)**

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Александар Тишма: *Употреба човека* (одломак)

Данило Киш: *Енциклопедија мртвих* (одломак)

Душан Ковачевић: *Балкански шпијун*

Хорхе Луис Борхес: избор из акредитованих читанки

Избор из савремене српске књижевности (Б. Пекић, М.
Бећковић – избор из акредитованих читанки)

Избор из књижевних критика и есеја (И. Секулић, П. Џацић,
М. Павловић – избор из акредитованих читанки)

Избор из светске лирике 20. века

**КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ
ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И
У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА
КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА РЕПУБЛИЧКОГ НИВОА
ТАКМИЧЕЊА)**

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Према Правилнику о организовању и спровођењу такмичења Књижевна олимпијада, извештаји са окружног такмичења достављају се организаторима у табелама, заједно са списковима учесника (уз назив школе и име наставника) и освојеним бројем бодова, на мејл Друштва (drustvosj@fil.bg.ac.rs) у року од три дана од

завршеног такмичења. Моле се задужени представници школских округа у Србији да резултате шаљу обједињено (не свака школа или група школа само у своје име). Извештаји који не стигну на време, који су непотпуни или се шаљу у више наврата, онемогућавају Друштво да такмичење настави планираном динамиком.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су ревидирани садржаји редовне наставе српског језика и књижевности прописани **важећим** наставним плановима и програмима за средње стручне школе и новим програмима наставе и учења за различите смерове гимназије. Друштво за српски језик и књижевност Србије објавило је збирке тестова са првих шест такмичења Књижевне олимпијаде у којима се могу наћи модели задатака за све разреде.

Напомене: На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења, као и градиво предвиђено за све претходне разреде.

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити план дистрибуције наставног садржаја, дат у овом *Информатору*. Текстови ван програма могу се користити само за испитивање области Разумевање прочитаног текста и у складу са натпрограмским захтевима стандарда (описа ученичких постигнућа).

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mppn.gov.rs), али су обавезни да све књижевноисторијске, књижевнотеоријске и књижевнокритичке појмове и тумачења ускладе са релевантним достигнућима науке о књижевности, јер ће се као тачни одговори признавати само они који су засновани и потврђени у науци о књижевности.

РЕЗУЛТАТИ
31. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ
ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ УЧЕНИКА
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Аљоша Пинтерић	ОШ „Петефи бригада”	Татјана Вјештица	Кула	20	I
2.	Ана Дамјановић	ОШ „Светозар Марковић Тоza”	Драгана Дакић Шушњевић	Нови Сад	20	I
3.	Андреј Недељковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Неда Гашовић	Ниш	20	I
4.	Анђела Васовић	ОШ „Милица Павловић”	Мирјана Маринковић	Чачак	20	I
5.	Богдан Младеновић	ОШ „Светозар Марковић”	Виолета Алексић	Лесковац	20	I
6.	Вера Јевтић	ОШ „Бубањски хероји”	Татјана Цекић	Ниш	20	I
7.	Ива Живановић	ОШ „Свети Сава”	Јелена Ивановић	Бајина Башта	20	I
8.	Ивана Шуваковић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Зорица Мркшић	Нови Сад	20	I
9.	Ирина Бокун	ОШ „Ратко Митровић”	Бојана Данчула Дејановић	Београд	20	I
10.	Јана Милисављевић	ОШ „Цар Константин”	Јелена Васовић	Ниш	20	I

11.	Јелена Бурсаћ	ОШ „Милош Црњански”	Неда Томашевић	Хртковци	20	I
12.	Јефимија Трајковић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Оливера Костић	Врање	20	I
13.	Катарина Недић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Бојан Остојић	Нови Сад	20	I
14.	Марина Стојилковић	ОШ „Учитель Таса”	Ивана Станојевић	Ниш	20	I
15.	Матеја Вујовић	ОШ „Рашка”	Сунчица Тимотијевић	Рашка	20	I
16.	Маша Андрејић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Ивана Бекрић	Крушевац	20	I
17.	Мила Илић	ОШ „Светозар Милетић”	Драган Марковић	Београд	20	I
18.	Милан Максимовић	ОШ „Јован Цвијић”	Бојана Стојанов	Костолац	20	I
19.	Милица Гроздановић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Сузана Петровић	Нишка Бања	20	I
20.	Милица Лукић	ОШ „Милан Миљалковић”	Марија Миладиновић	Јагодина	20	I
21.	Нађа Јаковљевић	ОШ „Милан Муљас”	Мирјана Дудић	Уб	20	I
22.	Нинослава Гајић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Бојан Остојић	Нови Сад	20	I
23.	Сања Џодић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сања Стојановић	Брус	20	I
24.	Сара Радојевић	ОШ „Бошко Палковљевић Пинки”	Зорица Стојиновић Бан	Београд	20	I
25.	Сунчица Кошанин	ОШ „Рашка”	Сунчица Тимотијевић	Рашка	20	I
26.	Тара Радисављевић	ОШ „Милан Ђ. Милићевић”	Драгана Миловановић	Београд	20	I

27.	Уна Чивчић	ОШ „Јосиф Маринковић”	Душица Варга	Нови Бечеј	20	I
28.	Алекса Јоцовић	ОШ „Вук Караџић”	Јелена Бојовић	Чачак	19	II
29.	Александра Јуришић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Ана Јовановић	Београд	19	II
30.	Ана Нећаков	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Смиљка Вучковић	Нови Сад	19	II
31.	Ана Пудинкић	ОШ „Вук Караџић”	Марина Стојановић	Кладово	19	II
32.	Ана Скенџић	ОШ „Петар Кочић”	Јадранка Миланко	Темерин	19	II
33.	Анастасија Манојловић	ОШ „Ђура Јакшић”	Снежана Шћепановић	Београд	19	II
34.	Андријана Зеџири	ОШ „Павле Савић”	Јана Обрадовић	Београд	19	II
35.	Андријана Саџак	ОШ „Мирко Јовановић”	Јелена Антић	Крагујевац	19	II
36.	Божана Видић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Драгана Дакић Шушњевић	Нови Сад	19	II
37.	Вељко Делић	ОШ „Негар”	Весна Станојевић	Ниш	19	II
38.	Вељко Милошевић	ОШ „Рада Миљковић”	Ђурђа Стаменић	Јагодина	19	II
39.	Виолета Радоичић	ОШ „Стеван Јоксимовић”	Сања Савић	Рогачица	19	II
40.	Дарија Васиљевић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Аница Вучинић	Краљево	19	II
41.	Дејана Кеџман	ОШ „Стевица Јовановић”	Слађана Гагић	Панчево	19	II
42.	Душан Прекодравац	ОШ „Никола Тесла”	Снежана Вишњић	Нови Бановци	19	II

43.	Ђорђе Васић	ОШ „Јован Поповић”	Биљана Пауновић	Београд	19	II
44.	Емилија Миловић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Зорица Николић	Нови Сад	19	II
45.	Ива Миловановић	ОШ „Свети Сава”	Олга Терзић	Смедерево	19	II
46.	Исидора Маљеновић	ОШ „Љупче Николић”	Лидија Станковић	Алексинач	19	II
47.	Исидора Марјановић	ОШ „Живко Томић”	Данијела Павлићевић	Доња Шаторња	19	II
48.	Искра Стојановић	ОШ „Мајка Југовића”	Драгана Пранић	Београд	19	II
49.	Јана Антић	ОШ „Ђура Јакшић”	Биљана Бошковић Мутавчић	Ђуприја	19	II
50.	Јован Траиловић	ОШ „Уједињене нације”	Тијана Вучић Дражић	Београд	19	II
51.	Јована Живановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Весна Јовановић	Омољница	19	II
52.	Јована Пантелић	ОШ „Јеврем Обреновић”	Светлана Тошић	Шабац	19	II
53.	Калина Ристић	ОШ „Свети Сава”	Ива Стојадиновић Јованоски	Ниш	19	II
54.	Катарина Барјактаровић	ОШ „Љупче Николић”	Сандра Ђорђевић	Алексинач	19	II
55.	Катарина Тешић	ОШ „Михајло Пупин”	Софка Радојичић	Београд	19	II
56.	Кристина Вујановић	ОШ „Јелена Ђетковић”	Славица Обрадовић	Београд	19	II
57.	Лазар Батица	ОШ „Никола Тесла”	Милка Парента	Нови Бановци	19	II
58.	Луна Најдески	ОШ „10. октобар”	Сњежана Рајковић	Суботица	19	II

59.	Магдалена Жунић	ОШ „Тирило и Методије“	Јасмина Станковић	Београд	19	II
60.	Марија Бошковић	ОШ „Бранислав Петровић“	Бојана Радуловић Пантелић	Слатина	19	II
61.	Марија Ђорђевић	ОШ „Горан Остојић“	Јелена Кнежевић	Јагодина	19	II
62.	Марко Сретеновић	ОШ „Вељко Дугошевић“	Николина Пјевач	Београд	19	II
63.	Марта Секулић	ОШ „Јосиф Панчић“	Наташа Бајковић	Београд	19	II
64.	Мила Ђорђевић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић“	Јелена Поповић	Бабушница	19	II
65.	Мила Максимовић	ОШ „Чегар“	Весна Станојевић	Ниш	19	II
66.	Милица Маринковић	ОШ „Свети Сава“	Биљана Савелић	Бајина Башта	19	II
67.	Нађа Василевић	ОШ „14. октобар“	Јелена Пакашки Турђев	Београд	19	II
68.	Никола Маричић	ОШ „Дринка Павловић“	Наташа Васић	Београд	19	II
69.	Николина Ђаласан	ОШ „Светолик Ранковић“	Маријана Милосављевић	Аранђеловац	19	II
70.	Огњен Радивојевић	ОШ „Емилија Остојић“	Ивана Бабић	Пожега	19	II
71.	Олга Алексијевић	ОШ „Вук Караџић“	Јелена Томашевић	Београд	19	II
72.	Софија Тодорић	ОШ „Прва војвођанска бригада“	Елеонора Ерцег	Нови Сад	19	II
73.	Теодор Милетић	ОШ „Мирко Јовановић“	Јелена Антић	Крагујевац	19	II
74.	Теодора Илић	ОШ „Живадинка Дивац“	Јадранка Глишић	Крагујевац	19	II

75.	Теодора Фундук	ОШ „Петар Петровић Његош”	Зорица Исаков Тољага	Зрењанин	19	II
76.	Урош Стаменковић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Драгана Вељковић	Београд	19	II
77.	Александра Миличић	ОШ „Светозар Марковић”	Јелена Томић	Лапово	18	III
78.	Ана Јончић	ОШ „Јосиф Панчић”	Наташа Бајковић	Београд	18	III
79.	Андријана Јемовић	ОШ „Јосиф Панчић”	Оливера Никић	Рашка	18	III
80.	Ања Вуловић	ОШ „Јован Миодраговић”	Марија Кушић	Београд	18	III
81.	Ванеса Кучера	ОШ „Кизар Иштван”	Емина Острогонац	Суботица	18	III
82.	Весна Злоколица	ОШ „Милош Црњански”	Ружица Степанов	Жабал	18	III
83.	Дуња Ђорђевић	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић”	Невена Митрић Булатовић	Крагујевац	18	III
84.	Дуња Топић	ОШ „Јеврем Обреновић”	Светлана Тошић	Шабац	18	III
85.	Елена Марић	ОШ „Милош Црњански”	Ружица Степанов Ђаповић	Жабал	18	III
86.	Емилија Средојевић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Јагода Јеремић	Чајетина	18	III
87.	Ива Миленковић	ОШ „Бубањски хероји”	Татјана Цекић	Ниш	18	III
88.	Ивана Тотић	ОШ „Ослободиоци Београда”	Јадранка Митић	Београд	18	III
89.	Ирис Прпа	ОШ „Стевица Јовановић”	Слађана Гагић	Панчево	18	III

90.	Исидора Илић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Латинка Зубовић	Нови Сад	18	III
91.	Јана Манојловић	ОШ „Ратко Вукићевић”	Александра Игњатовић	Ниш	18	III
92.	Јана Чепернић	ОШ „Горан Остојић”	Јелена Кнежевић	Јагодина	18	III
93.	Јелена Каљуш	ОШ „Мирослав Антић”	Јелена Глишић	Београд	18	III
94.	Јелена Петковић	ОШ „Вук Караџић”	Жаклина Станојковић	Сурдулица	18	III
95.	Јелена Цветковић	ОШ „Уједињене нације”	Сара Попов Петровић	Београд	18	III
96.	Јован Антић	ОШ „Мома Станојловић”	Данијела Мијовић	Крагујевац	18	III
97.	Каја Иванишевић	ОШ „Павле Савић”	Весна Дукић	Београд	18	III
98.	Катарина Савковић	ОШ „Илија Гарашанин”	Марија Стојановић	Београд	18	III
99.	Кристина Михаиловић	ОШ „Прота Стеван Поповић”	Дијана Милаковић	Чумић	18	III
100.	Ксенија Костић	ОШ „Синиша Јањић”	Маја Миленовић Коцић	Власо- тинце	18	III
101.	Лазар Меилановић	ОШ „3. октобар”	Саша Чорболоковић	Бор	18	III
102.	Лана Бачвански	ОШ „Б. П. Пинки”	Татјана Глишић	Стара Пазова	18	III
103.	Лана Лазаревић	ОШ „Михаило Петровић Алас”	Марија Лакићевић	Београд	18	III
104.	Лена Петрић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Аница Вучинић	Краљево	18	III
105.	Ленка Пауновић	ОШ „Јосиф Панчић”	Наташа Бајковић	Београд	18	III

106.	Лука Зотовић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Гордана Милићевић	Маглић	18	III
107.	Лука Милошевић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Данијела Мијатовић	Велико Градиште	18	III
108.	Маја Милојевић	ОШ „Милош Црњански”	Неда Томашевић	Хртковци	18	III
109.	Марија Вуловић	ОШ „Браћа Јерковић”	Невена Антић	Београд	18	III
110.	Марија Јојић	ОШ „Владимир Роловић”	Јелена Вуковић	Београд	18	III
111.	Марија Милетић	ОШ „Ратко Митровић”	Бојана Данчула Дејановић	Београд	18	III
112.	Маша Рашковић	ОШ „Дринка Павловић”	Биљана Стевановић	Београд	18	III
113.	Миа Лехки	ОШ „Дринка Павловић”	Тамара Панић Милошевић	Београд	18	III
114.	Мила Ђурђевић	ОШ „Васа Пелагић”	Јелена Брењо	Београд	18	III
115.	Мила Марковић	ОШ „Синиша Јањић”	Маја Миленовић Коцић	Власо-тице	18	III
116.	Милан Милковић	ОШ „Петар Кочић”	Драгана Зељковић	Темерин	18	III
117.	Милица Комјеновић	ОШ „Никола Тесла”	Сузана Дојчиновић	Београд	18	III
118.	Мина Петровић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сања Стојановић	Брус	18	III
119.	Мина Симић	Ваљевска гимназија	Сандра Софронић	Ваљево	18	III
120.	Михаило Стојановић	ОШ „Бранко Ћопић”	Биљана Раичевић	Београд	18	III

121.	Никола Ловренски	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Душанка Димитров	Нови Кнежевац	18	III
122.	Нина Станковић	ОШ „Трајко Стаменковић”	Миријана Митровић	Лесковац	18	III
123.	Огњен Милићевић	ОШ „Момчило Настасијевић”	Наташа Буха	Г. Милановац	18	III
124.	Павле Тодоровски	ОШ „Мирослав Антић”	Јелена Глишић	Београд	18	III
125.	Софија Дарди	ОШ „Милош Црњански”	Ана Турић Мајсторовић	Београд	18	III
126.	Софија Рељин	ОШ „Свети Сава”	Александра Станчул	Кикинда	18	III
127.	Тијана Ковачевић	ОШ „Илија Гарашанин”	Стојанка Јовановић	Београд	18	III
128.	Филип Павловић	ОШ „Душан Јерковић”	Биљана Аксентијевић	Ужице	18	III
129.	Хелена Рнић	ОШ „Никола Тесла”	Снежана Вишњић	Нови Бановци	18	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Алекса Христов	Гимназија	Драгослав Ђорђевић	Крушевац	20	I
2.	Анастасија Петковић	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	20	I
3.	Виктор Ђурчић	Гимназија	Дејан Крунић	Чачак	20	I
4.	Данијела Миленковић	Карловачка гимназија	Обренка Давидовић	Сремски Карловци	20	I

5.	Катарина Јауковић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Невена Грујичић	Београд	20	I
6.	Лена Кужић	Филолошка гимназија	Људмила Пендел	Београд	20	I
7.	Марија Петровић	Гимназија	Дејан Крунић	Чачак	20	I
8.	Николина Глишић	Гимназија Младеновац	Марија Лукић	Београд	20	I
9.	Селена Гвозденовић	Гимназија „Урош Предић”	Невена Стефановић	Панчево	20	I
10.	Антонела Тешић	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	19	II
11.	Катарина Королија	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	19	II
12.	Лазар Величковић	Гимназија „Јован Скерлић”	Душанка Станковић	Владичин Хан	19	II
13.	Маја Маљковић	Математичка гимназија	Јелена Нововић	Београд	19	II
14.	Марина Крстић	Гимназија	Станислава Арсић	Крушевац	19	II
15.	Милица Пухаловић	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	19	II
16.	Његош Николић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Дана Јовановић	Бајина Башта	19	II
17.	Тара Концулић	Филолошка гимназија	Славољуб Марковић	Београд	19	II
18.	Викторија Костић	Филолошка гимназија	Људмила Пендел	Београд	18	III
19.	Вук Стефановић	Гимназија	Дијана Лазаровић	Зајечар	18	III
20.	Катарина Мичић	Гимназија	Ивана Стојиљковић	Лесковац	18	III

21.	Каћа Роквић	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	18	III
22.	Милица Јурукоски	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	18	III
23.	Наталија Тошић	Шабачка гимназија	Ана Миленковић	Шабац	18	III
24.	Немања Недић	Прва београдска гимназија	Биљана Ковачевић	Београд	18	III
25.	Никола Мишић	Зрењанинска гимназија	Данијела Грбић	Зрењанин	18	III
26.	Николина Новаковић	Гимназија	Ивана Стелјић	Пријеполје	18	III
27.	Татјана Флора	Гимназија „Урош Предић”	Драган Митровић	Панчево	18	III
28.	Теодора Марковић	Ваљевска гимназија	Вера Ваш	Ваљево	18	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Јана Станисављевић	Филолошка гимназија	Александра Антић	Београд	20	I
2.	Мина Пантић	Пожаревачка гимназија	Ненад Милошевић	Пожа- ревац	20	I
3.	Никола Кијановић	Гимназија Младеновац	Бранислава Каран	Београд	20	I
4.	Алекса Станковић	Гимназија „Бранко Радичевић”	Сандра Дроњак	Стара Пазова	19	II
5.	Ана Марјановић	Гимназија	Душица Добродолац	Крушевац	19	II
6.	Вукан Обрадовић	Гимназија „Бранко Радичевић”	Мирјана Пешић	Стара Пазова	19	II

7.	Ђурђија Ђорђевић	Гимназија „Урош Предић”	Ксенија Беч	Панчево	19	II
8.	Јована Анђелић	Филолошка гимназија	Александра Антић	Београд	19	II
9.	Софија Петровић	Гимназија	Милана Лукић	Ипфија	19	II
10.	Тијана Спасић	Технолошка школа	Каја Петровић	Параћин	19	II
11.	Марија Николић	Филолошка гимназија	Александра Антић	Београд	19	II
12.	Викторија Станковић	Гимназија у Пироту	Бисерка Костић	Пирот	18	III
13.	Јана Марковић	Филолошка гимназија	Мирјана Којић	Београд	18	III
14.	Јелена Томашевић	Гимназија „Креативно перо”	Стефан Тодоровић	Београд	18	III
15.	Катарина Мијајловић	Прва београдска гимназија	Биљана Ковачевић	Београд	18	III
16.	Лазар Николић	Прва крагујевачка гимназија	Анријана Ивановић	Крагујевац	18	III
17.	Маја Младеновић	Филолошка гимназија	Наталија Јевтовић	Београд	18	III
18.	Маша Стаменковић	Гимназија	Наташа Томић	Лесковац	18	III
19.	Миа Шолак	СШ „Свилајнац”	Лидија Бојчовска	Свилајнац	18	III
20.	Соња Парабуцки	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Милана Зельковић	Нови Сад	18	III
21.	Сара Мулић	Гимназија	Есма Никшић	Нови Пазар	18	III

РЕЗУЛТАТИ
9. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ
КЊИЖЕВНОСТИ „КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Основна школа	Наставник	Општина	Бодови	Ранг
1.	Александар Миличић	ОШ „Светозар Марковић”	Јелена Томић	Лапово	20	I
2.	Ана Југовић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Зорица Станојевић Реца	Клупци	20	I
3.	Аиђела Кукурковић	ОШ „Цар Константин”	Јелена Васовић	Ниш	20	I
4.	Богдан Младеновић	ОШ „Светозар Марковић”	Виолета Алексић	Лесковац	20	I
5.	Димитрије Кеђић	ОШ „Сретен Младеновић”	Љиљана Рмуш	Крагујевац	20	I
6.	Душан Прекодравац	ОШ „Никола Тесла”	Снежана Вишњић	Нови Бановци	20	I
7.	Емилија Лазовић	ОШ „Јелена Ћетковић”	Славица Обрадовић	Београд – Звездара	20	I
8.	Жељана Бабић	ОШ „Ратко Митровић”	Бојана Данчула Дејановић	Нови Београд	20	I
9.	Јелена Зечевић	ОШ „Ђирило и Методије”	Јасмина Станковић	Београд – Звездара	20	I
10.	Јулија Станковић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Јелена Поповић	Бабушница	20	I

11.	Марија Бошковић	ОШ „Бранислав Петровић”	Бојана Радуловић Пантелић	Слатина	20	I
12.	Сања Цодић	ОШ „Ј. Јовановић Змај”	Сања Стојановић	Брус	20	I
13.	Алекса Петровић	ОШ „Светозар Марковић”	Верица Савић	Рековац	19	II
14.	Александра Јокић	ОШ „Свети Сава”	Сандра Лукач	Сремска Митровица	19	II
15.	Ана Скенцић	ОШ „Петар Кочић”	Драгана Зељковић	Темерин	19	II
16.	Анастасија Дулић	ОШ „Милан Муњас”	Веран Мијатовић	Уб	19	II
17.	Анђела Јанићијевић	ОШ „8. септембар”	Марија Мадих Илић	Пирот	19	II
18.	Анђелка Лешњак	ОШ „Стојан Новаковић”	Весна Миљаковић	Блаце	19	II
19.	Арсеније Ковачевић	ОШ „Милица Павловић”	Оливера Крупеж	Чачак	19	II
20.	Вера Јевтић	ОШ „Бубањски хероји”	Татјана Цекић	Ниш	19	II
21.	Дарија Василевић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Аница Вучинић	Краљево	19	II
22.	Дијана Ивановић	ОШ „Проф. др Недељко Кошанин”	Митровић Марија	Девини	19	II
23.	Добрица Радосављевић	ОШ „Радоје Домановић”	Марија Кокић	Крагујевац	19	II
24.	Ђурђица Станић	ОШ „Јован Цвијић”	Драгана Глишић	Лозница	19	II
25.	Емили Гагнон Маченовски	ОШ „Лаза Костић”	Љиљана Павловић	Нови Београд	19	II
26.	Илија Мркшић	ОШ „Рада Миљковић”	Ђурђица Стаменић	Јагодина	19	II

27.	Исидора Илић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Латинка Зубовић	Нови Сад	19	II
28.	Јакша Маринковић	ОШ „Душан Јерковић Уча”	Данијела Маринковић	Шима- новци	19	II
29.	Јана Амбруш	ОШ „Бора Радић”	Душан Симић	Баваниште	19	II
30.	Јана Ацић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Марина Токин	Нови Сад	19	II
31.	Јелена Стевандић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Сузана Утјеша- новић	Нови Сад	19	II
32.	Јована Косанић	ОШ „Милорад Мића Марковић”	Данка Стојановић	Београд - Сопот	19	II
33.	Катарина Барјактаровић	ОШ „Љупче Николић”	Сандра Ђорђевић	Алексинач	19	II
34.	Ксенија Костић	ОШ „Синиша Јанић”	Маја Миленовић Коцић	Власотинце	19	II
35.	Лана Марковић	ОШ „Љупче Николић”	Сандра Ђорђевић	Алексинач	19	II
36.	Лана Славнић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Марина Токин	Нови Сад	19	II
37.	Лена Бешевић	ОШ „Ђирило и Методије”	Љиља Станковић	Београд – Звездара	19	II
38.	Марија Живковић	ОШ „Стојан Новаковић”	Сања Цвејић	Шабац	19	II
39.	Милица Комјеновић	ОШ „Никола Тесла”	Сузана Дојчиновић	Гроцка – Винча	19	II
40.	Милош Стојковић	ОШ „Синиша Јанић”	Маја Миленовић Коцић	Власотинце	19	II
41.	Нађа Јаковљевић	ОШ „Милан Муњас”	Мирјана Дудић	УБ	19	II

42.	Николина Арсенијевић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Јелена Никић Смилковић	Крагујевац	19	II
43.	Сара Минић	ОШ „Милоје Закић”	Ружица Бојовић	Куршумлија	19	II
44.	Сара Недељковић	ОШ „Свети Сава”	Бојана Ђоковић	Косовска Митровица	19	II
45.	Тамара Вучковић	ОШ „Бранко Радичевић”	Мирјана Облаковић	Београд – Земун	19	II
46.	Андреј Ракић	ОШ „Краљ А. Карађорђевић”	Снежана Станарчић	Прњавор	18	III
47.	Андријана Јемовић	ОШ „Јосиф Панчић”	Оливера Никић	Баљевац	18	III
48.	Барбара Врећић	ОШ „Моше Пијаде”	Тихана Симоњић	Мало Црниће	18	III
49.	Василија Степановић	ОШ „Светозар Марковић”	Јелена Стојановић	Рековац	18	III
50.	Велько Милошевић	ОШ „Рада Миљковић”	Ђурђица Стаменић	Јагодина	18	III
51.	Данијел Ристић	ОШ „Др Јован Цвијић”	Биљана Тишма	Смедерево	18	III
52.	Данијела Стојковић	ОШ „Проф. др Недељко Кошанин”	Митровић Марија	Девини	18	III
53.	Димитрије Миљковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Наташа Станојковић	Београд – Звездара	18	III
54.	Душан Граовац	ОШ „Марија Бурсаћ”	Драгана Цукић	Београд - Звездара	18	III
55.	Душан Допуђа	ОШ „Милица Павловић”	Оливера Крупеж	Ччак	18	III
56.	Елена Марић	ОШ „Милош Црњански”	Ружица Ђаловић	Жабаль	18	III
57.	Елена Стевановић	ОШ „Бора Радић”	Јована Станишић	Баваниште	18	III
58.	Емилија Кушлаковић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Зорица Мрчкић	Нови Сад	18	III

59.	Емилија Петровић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Јелена Поповић	Бабушница	18	III
60.	Емилија Средојевић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Јагода Јеремић	Чајетина	18	III
61.	Јана Новаковић	ОШ „Сава Шумановић”	Срђан Пранић	Београд – Земун	18	III
62.	Јана Павловић	ОШ „Добрила Стамболић”	Марина Вујић	Сврљиг	18	III
63.	Јелена Спасић	ОШ „Вук Караџић”	Марина Величковић	Пирот	18	III
64.	Јована Ковачевић	ОШ „Стеван Чоловић”	Милка Минић	Ариље	18	III
65.	Катарина Недић	ОШ при Гимназији „Ј. Јовановић Змај”	Бојан Остојић	Нови Сад	18	III
66.	Кристина Вујановић	ОШ „Јелена Тетковић”	Славица Обрадовић	Београд – Звездара	18	III
67.	Кристина Динић	ОШ „В. С. Корчагин”	Ружица Павловић	Крушевац	18	III
68.	Лазар Булајић	ОШ „Димитрије Давидовић”	Људмила Вуковић	Смедерево	18	III
69.	Магдалена Николић	ОШ „Стеван Чоловић”	Милка Минић	Ариље	18	III
70.	Марија Баштић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Оливера Дамјановић	Београд – Вождовац	18	III
71.	Марија Радосављевић	ОШ „Деспот Стефан Високи”	Марина Живковић	Деспотовцац	18	III
72.	Маша Шарац	ОШ „Бранко Радичевић”	Бојана Брашанац	Београд – Земун	18	III
73.	Милена Жунић	ОШ „Ђура Јакшић”	Гордана Стојчевић	Београд – Раковица	18	III
74.	Милица Зечевић	ОШ „Горачићи”	Драгана Лазовић	Горачићи	18	III
75.	Милица Чуљковић	ОШ „Танаско Рајић”	Гордана Николић	Чачак	18	III

76.	Мина Марковић	ОШ „Исидора Секулић”	Ивана Костић	Београд – Савски венац	18	III
77.	Наталија Минић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Славица Милановић Милић	Смедерево	18	III
78.	Наташа Исаковић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Драгана Велковић	Београд – Звездара	18	III
79.	Невена Драгићевић	ОШ „Бранислав Петровић”	Бојана Радловић Пантелић	Слатина	18	III
80.	Нина Матуловић	ОШ „Мирко Јовановић”	Данијела Маринковић Аксић	Крагујевац	18	III
81.	Нина П. Станковић	ОШ „Трајко Стаменковић”	Мирјана Митровић	Лесковац	18	III
82.	Огњен Милутиновић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Ана Матић	Клупци	18	III
83.	Сара Павловић	ОШ „В. С. Корчагин”	Тања Панић	Крушевац	18	III
84.	Тара Марковић	ОШ „Данило Киш”	Данка Нововић	Београд – Вождовац	18	III
85.	Тара Поповић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Сузана Петровић	Нишка Бања	18	III
86.	Теодора Пашко	ОШ „Браћа Груловић”	Зорица Врачаревић	Бешка	18	III
87.	Тијана Симовић	ОШ „Филип Филиповић”	Јована Топаловић	Чачак	18	III
88.	Урош Танасковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Снежана Костић	Београд – Звездара	18	III
89.	Никола Ловренски	ОШ „Ј. Јовановић Змај”	Душанка Димитров	Нови Кнежевац	18	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Милица Ракић	Гимназија	Ивана Несторовић	Крушевац	20	I
2.	Невена Милетић	Гимназија	Биљана Ајдачић	Ивањица	20	I
3.	Андрија Милосављевић	Гимназија	Ивана Несторовић	Крушевац	20	I
4.	Маја Малковић	Математичка гимназија	Јелена Нововић	Београд	19	II
5.	Милица Лазовић	Прва београдска гимназија	Данијела Вујетић	Београд	19	II
6.	Светлана Стојшић	Медицинска школа „7. април”	Драгана Вујаковић Драгељевић	Нови Сад	19	II
7.	Наталиј Тошић	Шабачка гимназија	Ана Миленковић	Шабач	19	II
8.	Анђела Радловић	Прва београдска гимназија	Катарина Кретић	Београд	18	III
9.	Антонела Јеремић	Технолошка школа	Зорица Ивановић	Параћин	18	III
10.	Јана Видић	Ваљевска гимназија	Вида Никић	Ваљево	18	III
11.	Милица Војиновић	Гимназија	Душица Илић	Параћин	18	III
12.	Немања Милић	Медицинска школа „Др Алекса Савић”	Марија Васковић	Прокупље	18	III
13.	Петар Башић	Четрнаеста београдска гимназија	Дуња Николић	Београд	18	III

14.	Александра Митровић	Ваљевска гимназија	Вида Никић	Ваљево	18	III
15.	Ана Ћировић	Гимназија	Илинка Оцокољић	Ивањица	18	III
16.	Анастасија Милошевић	СШ „Милоје Васић”	Сања Ђокић	Велико Градиште	18	III
17.	Василије Арсенијевић	Друга крагујевачка гимназија	Гордана Стевановић	Крагујевац	18	III
18.	Дуња Миленковић	Четрнаеста београдска гимназија	Нина Димитријевић	Београд	18	III
19.	Душица Љубичић	Ваљевска гимназија	Милена Милисављевић	Ваљево	18	III
20.	Милош Митић	СШ „Вук Караџић” са домом ученика	Елвира Митић	Бабушница	18	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Андреја Јевтић	Филолошка гимназија	Александра Кузмић	Београд	20	I
2.	Бошко Јанковић	Митровачка гимназија	Силвија Стојилковић	Сремска Митровица	20	I
3.	Валентина Спасојевић	Техничка школа	Сандра Јокић	Ужице	20	I
4.	Жељко Галин	Тринаеста београдска гимназија	Софија Ширадовић	Београд	20	I

5.	Јован Перић	Гимназија „Велко Петровић”	Снежана Клепић	Сомбор	20	I
5.	Катарина Мијајловић	Прва београдска гимназија	Биљана Ковачевић	Београд	20	I
7.	Марија Лабус	Филолошка гимназија	Александра Кузмић	Београд	20	I
8.	Марија Лакићевић	Гимназија	Биљана Радмановић	Прокупље	20	I
9.	Мила Милошев	Гимназија Пирот	Бисерка Костић	Пирот	20	I
10.	Мина Вукелић	Гимназија „Велко Петровић”	Милица Миличевић	Сомбор	20	I
11.	Михаела Миленковић	Гимназија „Бора Станковић”	Оливера Ђорђевић	Врање	20	I
12.	Михајло Марјановић	Гимназија	Биљана Радмановић	Прокупље	20	I
13.	Софија Петровић	Гимназија Инђија	Милана Лукић	Инђија	20	I
14.	Тамара Животић	Филолошка гимназија	Лела Росић	Београд	20	I
15.	Ана Марјановић	Гимназија	Нела Милојевић	Крушевац	19	II
16.	Вида Мијушковић	Гимназија у Лазаревцу	Снежана Марковић	Лазаревац	19	II
17.	Јелена Томашевић	Гимназија „Креативно перо”	Стефан Тодоровић	Београд	19	II
18.	Јована Анђелић	Филолошка гимназија	Александра Кузмић	Београд	19	II
19.	Кристина Зејак	Шабачка гимназија	Љиљана Димитрић	Шабац	19	II
20.	Марија Бурсаћ	Шабачка гимназија	Љиљана Димитрић	Шабац	19	II

21.	Миа Шолак	Средња школа „Свилајнац”	Лидија Бојчовска	Свилајнац	19	II
22.	Милена Вучковић	Гимназија	Ненад Ратковић	Куршумлија	19	II
23.	Милица Миленковић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	19	II
24.	Милица Поклопић	Средња школа „Свети Ахилије”	Дејан Јоковић	Ариље	19	II
25.	Настасја Миљковић	Музичка школа „Стеван Христић”	Слајана Јовановић	Крушевац	19	II
26.	Николија Топаловић	Гимназија „Милош Савковић”	Ана Чакаревић	Аранђе-ловац	19	II
27.	Теодора Којић	МЕШ	Александра Сретеновић	Параћин	19	II
28.	Михајло Ботић	Гимназија „Светозар Марковић”	Бојана Ђоројевић	Суботица	19	II
29.	Ана Петровић	Тринаеста београдска гимназија	Софија Ширадовић	Београд	18	III
30.	Анастасија Арсенијевић	Прва крагујевачка гимназија	Загорка Миладиновић	Крагујевац	18	III
31.	Аница Бујошевић	Гимназија	Илинка Оцокољић	Ивањица	18	III
32.	Ања Зечевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Сања Мормер	Суботица	18	III
33.	Јасна Козица	Медицинска школа	Оливера Шопаловић	Ужице	18	III
34.	Кристина Чуљић	Гимназија	Мирјана Бојковић	Крушевац	18	III

35.	Лазар Видић	Прва београдска гимназија	Биљана Ковачевић	Београд	18	III
36.	Мијат Савићевић	Економско-техничка школа	Јасмина Рочкомановић	Курумблија	18	III
37.	Милица Лазовић	Друга крагујевачка гимназија	Александра Радовановић	Крагујевац	18	III
38.	Милица Петковић	Митровачка гимназија	Силвија Стојиљковић	Сремска Митровица	18	III
39.	Нађа Стевановић	Гимназија	Дијана Лазаревић	Зајечар	18	III
40.	Симона Анишић	Гимназија „Светозар Марковић”	Сања Мормер	Суботица	18	III
41.	Ана Костић	Тринаеста београдска гимназија	Софија Ширадовић	Београд	18	III

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ ЛИТЕРАРНИХ
ДРУЖИНА И СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ
И СРЕДЊИХ ШКОЛА – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад литерарних дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да литерарно стваралаштво у школама допринесе развијању активног односа према књизи и писаној речи;
- да развије афинитете према естетским и етичким вредностима литературе;
- да подстакне развијање литерарног сензибилитета и креативних способности ученика;
- да допринесе развијању културе коришћења слободног времена код ученика;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање и продубљивање вредности уметничког текста и литерарног образовања својих чланова, што ће се постићи праћењем достигнућа савремене науке о књижевности и језику.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље литерарне дружине и секције у основној школи; и

II – за најбоље литерарне дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље литерарне дружине и секције награђују се наградом „Проф. др Слободан Ж. Марковић”, дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбоље литерарне дружине и секције обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање литерарних дружина и секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају литерарне дружине и секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду литерарне дружине, секције у претходној школској години.

Документација ће обухватити: **годишњи план и извештај о планираним активностима**, који треба да садржи:

- **организацију рада**
- **облике рада** (радне састанке, књижевне вечери, посете, излете, културно-уметничке јубилеје, сусрете с писцима и другим посленицима у култури, учествовање у школским приредбама, сарадњу са дружинама, секцијама, у периодици, месним радио-станицама, на наградним конкурсима, у издавачкој делатности и сл.).
- **резултате рада**: освојене награде и дипломе.

6.

Избор најбољих литерарних дружина и секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва, утврђујући и председника и секретара Комисије.

7.

Ако Комисија процени да су литерарне дружине и секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три равноправне секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашавање најбоље литерарне дружине, у основној и најбоље литерарне секције у средњој школи обављено је јануара 1996. године, за период школске 1994/95. године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих литерарних дружина и секција које су освојиле награду „Проф. др Слободан Ж. Марковић”, похваљују се и награђују професори и наставници који су стручно водили рад награђених секција и дружина, како би њихово залагање деловало на унапређивање рада литерарних дружина и секција у школама.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад лингвистичких дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да подстакне ученике на конкретнију примену знања којима су овладали о српским језичким системима и језичкој култури;
- да развије код ученика способност да стечена знања са сигурношћу примењују;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање знања праћењем достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље лингвистичке дружине и секције у основној школи; и
- II – за најбоље лингвистичке дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље лингвистичке секције награђују се Дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбољих лингвистичких секција обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање лингвистичких секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају лингвистичке дружине и секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду лингвистичке секције у претходној школској години:

- план рада;
- колективне истраживачке пројекте;
- индивидуалне пројекте и радове;
- школске лингвистичке часописе.

Избор најбољих лингвистичких секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва.

6.

Управа Друштва бира председника и секретара Комисије. Републичка Комисија доноси одлуке већином гласова.

7.

Ако Комисија процени да су лингвистичке секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашење најбоље лингвистичке секције у основној и најбоље лингвистичке секције у средњој школи обављено је у јануару 1991. године, обухватајући период претходне школске године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих лингвистичких секција, јавно се похваљују и награђују професори и наставници који су стручно водили награђене секције, како би и овај стручни рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређивање рада лингвистичких секција у школама.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2021.

ТЕСТ: 1 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвуците име штокавског дијалекта екавског изговора који нема седам падежа (нову деκлинацију): призренско-тимочки, шумадијско-војвођански, источнохерцеговачки									
2.	Заокружите слово испред назива дела које је настало у XII веку: а) Законик цара Душан б) Мирослављево јеванђеље в) Бој змаја с орлови									
3.	Подвуците два језика који припадају источнословенској језичкој групи: пољски, чешки, бугарски, белоруски, украјински									
4.	Према датим екавским облицима подвуците књижевне ијекавске облике: I реч: <i>реч, рјеч, ријеч</i> II речник: <i>речник, рјечник, ријечник</i>									
5.	Заокружите слово или слова испред тачног одговора: По којим се артикулационим особинама међусобно разликују гласови Д и Ц? а) звучност б) место изговора в) начин изговора									
6.	Усправним цртама поделите на слоге следећу реч: К О Н Т И Н Е Н Т А Л Н И									
7.	Подвуците речи које имају дуг акценат: одвајати, одвајам, одвајају, одвајање, одвајай									
8.	Подвуците реч у којој примећујете и непостојано А и промену Л у О: <i>Ушао је у подрум састављен од дасака које су икрипале и затворио врата.</i>									
9.	<p>Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Истинско разумевање уметничког дела много је дубље од пуког посматрања боја и облика.</i></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;"></th> <th style="width: 20%;">Род</th> <th style="width: 20%;">Број</th> <th style="width: 20%;">Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">посматрања</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	посматрања				
	Род	Број	Падеж							
посматрања										

10.	<p>Прочитајте реченицу, па заокружите слово испред тачне тврдње: <i>Панамски земљоуз подстакао је ледена доба јер је променио начин кретања морских струја.</i></p> <p>а) У датој реченици две именице су у номинативу, једна у акузативу, а две у генитиву. б) У датој реченици три именице су у номинативу, једна у акузативу, а једна у генитиву. в) У датој реченици једна именица је у номинативу, две у акузативу, а две у генитиву.</p>	
11.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима је ПРОТИВ употребљено као предлог:</p> <p>а) Немам ништа против. б) Немам ништа против твог предлога. в) Њих троје је гласало против. г) Такмичили су се трећаци против четвртка.</p>	
12.	<p>Заокружите слова испред глаголских облика који се граде само од глагола несвршеног вида:</p> <p>а) презент б) имперфекат в) глаголски прилог садашњи г) императив д) аорист ђ) трпни глаголски придев</p>	
13.	<p>У следећем низу подвуците реч која има другачију мотивну реч од осталих: <i>човечански човеков човечић човечан човечи</i></p>	
14.	<p>Заокружите слово испред тачно подвучене творбене основе:</p> <p>а) <u>образованост</u> б) <u>образованост</u> в) <u>образоваџност</u></p>	
15.	<p>Заокружите слова испред оних пословица у којима запажете праве антониме:</p> <p>а) Велике рибе мале прождиру. б) Где нема мачке, ту мишеви коло воде. в) Боље врабац у руци него голуб на грани. г) Сит гладном не верује.</p>	
16.	<p>Заокружите слово испред примера у којем је значење именице <i>нога</i> добијено метафором:</p> <p>а) Обула је ципеле на босе ноге. б) Петар је сломио зглоб на десној ноzi. в) Расклимала се нога стола. г) Моја нога тамо више неће крочити.</p>	

17.	Подвуците зависне реченице: <i>Сатурнов месец Енкелад сачињен је од снега и леда, а пошто је сићушан, сила гравитације коју ствара не може да задржи већу количину гаса, па нема атмосферу.</i>											
18.	Међу следећим лексемама подвуците све придевске конституентске речи: <i>оволико, свој, ми, некако, сваки, ишта, он, тамо, онакав.</i>											
19.	Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Не гурај нос где му није место</i> (синтаксичке функције наводите прецизно): Како гласи реченични члан? <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Како гласи реченични члан</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Која је функција тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан					Која је функција тог члана					
Како гласи реченични члан												
Која је функција тог члана												
20	Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Као што је познато на слици Тура Јакишића „Девојка у плавам” која је једно од најлепших дела српске уметности 19. века приказана је Мила Поповић сликарева велика љубав.</i>											

ТЕСТ: 1 (РЕШЕЊА)

- призренско-тимочки
- б)
- белоруски, украјински
- Гријеч, П рјечник
- а), в)
- КОН – ТИ – НЕН – ТАЛ – НИ
- одвајати, одвајам, одвајају, одвајање, одвајај
- Ушао је у подрум састављен од дасака које су шкрипале и затворио врата.
-

	Род	Број	Падеж
посматрања	средњи	једнина	генитив

- в)
- б), г)
- б), в)
- човечански
- в)
- а), г)
- в)
- Сатурнов месец Енкелад сачињен је од снега и леда, а пошто је сићушан, сила гравитације коју ствара не може да задржи већу количину гаса, па нема атмосферу.
- оволико, свој, ми, некако, сваки, ишта, он, тамо, онакав

19.

Како гласи реченични члан?	<i>[ти]</i>	<i>не гурај</i>	<i>нос</i>	<i>где му није место</i>
Која је функција тог члана?	(граматички) субјекат	(глаголски) предикат	прави / директни / ближи објекат	(прилошка) одредба за место

20. Као што је познато, на слици Ђуре Јакшића „Девојка у плавом”, која је једно од најлепших дела српске уметности 19. века, приказана је Мила Поповић, сликарева велика љубав.

ТЕСТ: 2 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвуците име штокавског дијалекта екавског изговора који нема четири акцента (нову акцентуацију): шумадијско-војвођански, источнохерцеговачки, призренско-тимочки	
2.	Заокружите слово испред назива дела које је настало у XIV веку: а) Мирослављево јеванђеље б) Законик цара Душана в) Бој змаја с орлови	
3.	Подвуците два језика који припадају западнословенској језичкој групи: чешки, словачки, белоруски, словеначки, украјински	
4.	Према датим екавским облицима подвуците књижевне ијекавске облике: I лето : <i>лето, љето, лјето, лијето</i> II место : <i>место, мјесто, мијесто, мисто</i>	
5.	Заокружите слово или слова испред тачног одговора: По којим се артикулационим особинама међусобно разликују гласови Т и С? а) звучност б) место изговора в) начин изговора	
6.	Усправним цртама поделите на слокове следећу реч: И Н Ф О Р М А Т И В Н И	
7.	Подвуците речи које имају дуг акценат: <i>контакти, контактирати, контактирам, контактирају</i>	
8.	Подвуците речи у чијим облицима примећујете непостојано А: <i>Врабац се спустио кроз простор испод степенца испуњен полицама књига и лагано се кроз њега провукао.</i>	

9.	<p>Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Истинско <u>разумевање</u> уметничког дела много је дубље од пуког посматрања боја и облика.</i></p> <table border="1" data-bbox="215 343 650 423"> <thead> <tr> <th></th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>разумевање</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	разумевање				
	Род	Број	Падеж							
разумевање										
10.	<p>Прочитајте реченицу, па заокружите слово испред тачне тврдње: <i>Панамски земљоуз подстакао је ледена доба јер је променио начин кретања морских струја.</i></p> <p>а) У датој реченици један придев је у номинативу, један у акузативу, а један у генитиву. б) У датој реченици два придева су у номинативу, а један у генитиву. в) У датој реченици један придев је у номинативу, два у генитиву.</p>									
11.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој је ВИШЕ употребљено као предлог:</p> <p>а) Више се није могла издржати врућина. б) Угасите више ту климу! в) Засадиле смо виноград више куће. г) Нико више не сади виноград.</p>									
12.	<p>Заокружите слова испред глаголских облика који не разликују род:</p> <p>а) перфекат б) имперфекат в) потенцијал г) плусквамперфекат д) аорист ђ) трпни глаголски придев</p>									
13.	<p>У следећем низу подвучите реч која има другачију мотивну реч од осталих: <i>рукав <u>рукат</u> <u>руковати</u> <u>рукавчић</u> <u>ручерда</u></i></p>									
14.	<p>Заокружите слово испред тачно подвучене творбене основе:</p> <p>а) <u>прстеновати</u> б) <u>прстеновати</u> в) <u>прстеновати</u></p>									
15.	<p>Заокружите слова испред оних пословица у којима запажете праве антониме:</p> <p>а) Једно му је на срцу, а друго на језику. б) Весело гост, а жалостан домаћин. в) Мирно срце Бога моли, а немирно сузе рони. г) Више ваља веровати очима него ушима.</p>									

16.	<p>Заокружите слово испред примера у којем је значење подвучене именице добијено метафором:</p> <p>а) Много <u>лица</u> је остало испред сале.</p> <p>б) Њега је село одавно заборавило.</p> <p>в) Из даљине се чула пуцњава какву дотад није чуло босанско <u>ухо</u>.</p> <p>г) Изгужвао се <u>језик</u> на ципелама.</p>									
17.	<p>Подвучите зависне реченице:</p> <p><i>Један од највећих пешчаних сатова на свету налази се у Будимпешти, на месту где је некад стајао споменик из прошлих времена. Потребна је цела једна година да се сат испразни, и он се окреће сваког 31. децембра.</i></p>									
18.	<p>Подвучите све речи које конгруирају с неком другом речју:</p> <p><i>Бегови споро и неодлучно говоре и нагађају колико има лажи а колико истине у овим вестима.</i></p>									
19.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Ко доброти сеје, љубав жање</i> (синтаксичке функције наводите прецизно):</p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Како гласи реченични члан</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Која је функција тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан				Која је функција тог члана				
Како гласи реченични члан										
Која је функција тог члана										
20.	<p>Упишите запете тамо где је то неопходно:</p> <p><i>Корен локвања биљке која украшава мочварне крајеве налази се дубоко у муљу а дугачка стабљика напредује према светлости због чега широки зелени листови бујају на самој површини воде.</i></p>									

ТЕСТ: 2 (РЕШЕЊА)

1. призренско-тимочки
2. б)
3. чешки, словачки
4. I љето, II мјесто
5. в)
6. ИН – ФОР – МА – ТИВ – НИ
7. контакти, контактирати, контактирам, контактирају
8. Врабац се спустио се кроз простор испод степеница испуњен полицама књига и лагано се кроз њега провукао.
- 9.

	Род	Број	Падеж
разумевање	средњи	једнина	номинатив

10. а)

11. в)
12. б), д)
13. рукавчић
14. б)
15. б), в)
16. г)
17. Један од највећих пешчаних сатова на свету налази се у Будимпешти, на месту где је некад стајао споменик из прошлих времена. Потребна је цела једна година да се сат испразни, и он се окреће сваког 31. децембра.
18. Бегови споро и неодлучно говоре и нагађају колико има лажи а колико истине у овим вестима.
- 19.

Како гласи реченични члан?	<i>Ко доброту сеје</i>	<i>љубав</i>	<i>жање</i>
Која је функција тог члана?	(граматички) субјекат	прави / ближи / директни објекат	(глаголски) предикат

20. Корен локвања абиљке која украшава мочварне крајеве а налази се дубоко у муљу а дугачка стабљика напредује према светлости због чега широки зелени листови бујају на самој површини воде.

ТЕСТ: 3 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвуците име штокавског дијалекта екавског изговора који није узет за основу српског књижевног језика: косовско-ресавски, шумадијско-војвођански, источнохерцеговачки	
2.	Заокружите слово испред дела чији је аутор Буро Даничић: а) Славеносрпски магазин (1768) б) Српски рјечник (1818) в) Историја облика (1878)	
3.	Заокружите слово испред исправно написане скраћенице од речи ГОСПОДИН: а) г. б) г в) г-дин г) гдин	
4.	Према датим екавским облицима подвуците књижевне ијекавске облике: I <u>дете</u> : <i>дште, дјете, дијете</i> II <u>деца</u> : <i>дица, дјеца, дијеца</i>	
5.	Заокружите слово или слова испред тачног одговора: По којим се артикулационим особинама међусобно разликују гласови Ц и Ц? а) звучност б) место изговора в) начин изговора	

6.	Усправним цртама поделите на слокове следећу реч: А Л Х Е М И Ј С К И									
7.	Подвучите речи које имају кратак акценат: <i>орасположити, расположење, орасположим, расположен</i>									
8.	Подвучите речи у којима примећујете промену Л у О: <i>Пришао сам му и повукао га за рукав, тихо да не узнемирим никога у учионици.</i>									
9.	Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучени придев у следећој реченици: <i>Истинско разумевање уметничког дела много је дубље од пуког посматрања боја и облика.</i>									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>истинско</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	истинско				
	Род	Број	Падеж							
истинско										
10.	Прочитајте реченицу, па заокружите слово испред тачне тврдње: <i>Оштре климатске промене нове глечерске епохе биле су још већи изазов за живот од ширења леда.</i> а) У датој реченици две именице су у генитиву, две у номинативу, а две у акузативу. б) У датој реченици три именице су у генитиву, две у номинативу, а једна у акузативу. в) У датој реченици три именица су у номинативу, једна у акузативу, а једна у генитиву.									
11.	Заокружите слово испред реченице у којој је реч ПОСЛЕ употребљена као прилог: а) После кише сија сунце. б) Нека се сви изјасне после твог излагања. в) Стигли смо после свих. г) Падала је киша, а после је грануло сунце.									
12.	Заокружите слова испред глаголских облика који не разликују број: а) инфинитив б) имперфекат в) глаголски прилог садашњи г) императив д) аорист ђ) трпни глаголски придев									
13.	У следећем низу подвучите реч која има другачију мотивну реч од осталих: <i>живети живац живинар живост живина</i>									
14.	Заокружите слово испред тачно подвучене творбене основе: а) љубитељски б) љубитељски в) љубитељски									

15.	<p>Упоредите значења именице <i>бокс</i> у следећим примерима: <i>Тренира <u>бокс</u> још од детињства, па воли да гледа бокс-мечеве на телевизији.</i> <i>Ставио је одећу у <u>бокс</u> у свлачионици базена.</i> Подвучене речи се налазе у односу: синонимије, антонимије, хомонимије, полисемије Подвучите тачан одговор.</p>									
16.	<p>Заокружите слово испред примера у којем значење подвучене именице није добијено метафором: а) Имао је неколико стотина <u>грла</u> стоке. б) Из <u>грла</u> вулкана куљао је дим. в) Продавали су керамичка <u>грла</u> за сијалице. г) Она места куда вода целим током пропада у земљу зову се понори, <u>грла</u> или ждрела.</p>									
17.	<p>Подвучите зависне реченице: <i>Иако су у већим градовима Европе у 19. веку изложбе слика биле уобичајене, Београд је такав културни догађај имао тек 1880. године, и то захваљујући Ђорђу Крстићу, који се са студија сликарства у Минхену вратио овенчан сребрном медаљом.</i></p>									
18.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима постоји супротни напоредни однос: а) Боље да су отишли у шетњу него у куповину. б) Отишли су не у шетњу, него у куповину. в) Иако је падала киша, ипак су отишли у шетњу. г) Падала је киша, али су они ипак отишли у шетњу. д) Отишли су у шетњу, али не и у куповину.</p>									
19.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Ради као да ћеш сто година живети</i> (синтаксичке функције наводите прецизно):</p> <table border="1" data-bbox="215 1012 681 1140"> <tr> <td data-bbox="215 1012 376 1077">Како гласи реченични члан</td> <td data-bbox="376 1012 479 1077"></td> <td data-bbox="479 1012 572 1077"></td> <td data-bbox="572 1012 681 1077"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="215 1077 376 1140">Која је функција тог члана</td> <td data-bbox="376 1077 479 1140"></td> <td data-bbox="479 1077 572 1140"></td> <td data-bbox="572 1077 681 1140"></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан				Која је функција тог члана				
Како гласи реченични члан										
Која је функција тог члана										
20.	<p>Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Енкалаод један од Сатурнових месеца сачињен је од снега и леда а пошто је толико сићушан да није већи од ваздушног растојања између Београда и Солуна његова сила гравитације не може да задржи иоле већу количину гаса.</i></p>									

ТЕСТ: 3 (РЕШЕЊА)

1. косовско-ресавски
2. в)
3. а)
4. I дијете, II дјеца
5. а), б)
6. АЛ – ХЕ – МИЈ – СКИ
7. орасположити, расположење, орасположим, расположен
8. Пришао сам му и повукао га за рукав, тихо да не узнемирим никога у учионици.
- 9.

	Род	Број	Падеж
истинско	средњи	једнина	номинатив

10. б)
11. г)
12. а), в)
13. живинар
14. в)
15. хомонимије
16. а)
17. Иако су у већим градовима Европе у 19. веку изложбе слика биле уобичајене, Београд је такав културни догађај имао тек 1880. године, и то захваљујући Ђорђу Крстићу, који се са студија сликарства у Минхену вратио овенчан сребрном медаљом.
18. б), г), д)
- 19.

Како гласи реченични члан?	[<i>ти</i>]	<i>ради</i>	<i>као да ћеш сто година живети</i>
Која је функција тог члана?	(граматички) субјекат	(глаголски) предикат	поредбена одредба / (прилошка) одредба за начин

20. Енкалад, један од Сатурнових месеца, сачињен је од снега и леда, а пошто је толико сићушан да није већи од ваздушног растојања између Београда и Солуна, његова сила гравитације не може да задржи иоле већу количину гаса.

ТЕСТ: 4 (30 ПИТАЊА)

1.	Подвучите име штокавског дијалекта (и)јекавског изговора који није узет за основу српског књижевног језика: шумадијско-војвођански, источнохерцеговачки, зетско-јужносанџачки	
2.	Заокружите слово испред дела чији је аутор Вук Стефановић Караџић: а) Словенска граматика б) Мала српска граматика в) Писменица српског језика	
3.	Заокружите слово испред исправно написане скраћенице од двочланог назива установе: Основна школа: а) ОШ б) О. Ш. в) ош г) о. ш.	
4.	Према датим екавским облицима подвучите књижевне ијекавске облике: I девојка: <i>девојка, дјевоја, дијевојка, ћевојка</i> II леп: <i>леп, лјеп, лијеп, љеп</i>	
5.	Код функционалног раслојавања језика језички израз с кратком реченицом и избором речи које су познате ширем кругу читалаца, односно слушалаца различитог образовања назива се: _____	
6.	Фонетика је део науке о језику која проучава: а) гласове и њихове промене б) облике речи в) настанак нових речи г) глаголске облике	
7.	Заокружите слово или слова испред тачног одговора: Које су артикулационе особине заједничке гласовима Ж и Ц? а) звучност б) место изговора в) начин изговора	
8.	Усправним цртама поделите на слогове следећу реч: АЛТЕРНАТИВНО	
9.	Подвучите речи које имају дуг акценат у генитиву јединице: <i>пешак, восак, рођак, дечак, нокат</i>	
10.	Заокружите слово испред акценованог облика 3. лица јединице презента глагола „изговорити“: а) изговори, б) изговори, в) изговори, г) изговори	
11.	Подвучите реч у којој примењујете и једначење сугласника по звучности и једначење сугласника по месту творбе: <i>Врапчић је ишчезавао и појављивао се иза жбуња, скакућући пажљиво по травњаку.</i>	

12.	Подвуците речи у којима се јавља веларни (задњонепчани) алофон фонеме Н: <i>санке, утешнут, танго, бужнути, банкомат</i>									
13.	<p>Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: Атinjaни су сами ослободили поробљене <u>земље</u>.</p> <table border="1" style="margin-left: 40px;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>земље</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	земље				
	Род	Број	Падеж							
земље										
14.	У следећој реченици подвуците придеве: <i>Поред Земље, Сатурн је још једна планета Сунчевог система која има пролећну и јесењу равнoднeвицу.</i>									
15.	<p>Прочитајте реченицу, па заокружите слово испред тачне тврдње: <i>Оштре климатске промене нове глечерске епохе биле су још већи изазов за живот од ширења леда.</i></p> <p>а) У датој реченици три придева су у номинативу, а два у генитиву. б) У датој реченици четири придева су у номинативу, а један у генитиву. в) У датој реченици два придева су у номинативу, а три у генитиву.</p>									
16.	У следећој реченици подвуците прилоге: <i>Истинско разумевање уметничког дела много је дубље од пуког посматрања боја и облика.</i>									
17.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој је ПРЕ употребљено као прилог:</p> <p>а) Ко пре стигне, добија награду. б) Пре доласка овамо, нисте се јавили. в) Стигао је кући пре мене. г) Вратили смо се пре времена на посао.</p>									
18.	<p>Заокружите слова испред личних глаголских облика:</p> <p>а) инфинитив б) имперфекат в) глаголски прилог садашњи г) императив д) аорист ђ) трпни глаголски придев</p>									
19.	<p>Подвуците реч која има другачију мотивну реч од осталих:</p> <p>гледалац гледалачки гледање гледатељ гледиште</p>									
20.	<p>Обратите пажњу на значења глагола <i>завијату</i> следећим примерима и подвуците тачан одговор у оба захтева (А и Б)</p> <p>1) <i>Божјиње поклонеје <u>завијао</u> црвеним украсим папиром.</i> 2) <i>Вук је <u>отезнуто</u> и злослутно <u>завијао</u> целе ноћи.</i> 3) <i>Наводио је <u>неубедљиве</u> изговоре, <u>завијао</u> је и увијао покушавајући да сакрије истину.</i></p> <p>А. У реченицама 1) и 2) међу подвученим глаголима запажамо: полисемију хомонимију синонимију антонимију</p> <p>Б. У реченицама 1) и 3) међу подвученим глаголима запажамо: полисемију хомонимију синонимију антонимију</p>									

21.	<p>Заокружите слово испред речи изведених моционим суфиксима:</p> <p>а) укрштеница, отгужница в) докторка, професорка б) хватаљка, удараљка г) клековача, дуњевача</p>									
22.	<p>Заокружите слово испред тачно подвучене творбене основе:</p> <p>а) <u>родитељ</u>ство б) <u>родитељ</u>ство в) <u>родитељ</u>ство</p>									
23.	<p>У следећој реченици једном цртом подвучите именицу у метонимијском значењу, а двама цртама именицу у метафоричком значењу:</p> <p><i>Слушам Моцарта и гледам кроз прозор како река брзо тече у свом кориту.</i></p>									
24.	<p>Заокружите слова испред примера у којима запажете фразеологизам:</p> <p>а) Правио је најбоље торте у граду. б) Када га питају о томе, он се прави Тоша. в) Нећете изабрати бољег, правићете ви њега од блата! г) Од уметности су правила култ.</p>									
25.	<p>У следећим примерима подвучите зависне реченице:</p> <p><i>Кукувија, врста сова која живи близу човека, веома је корисна и љупка птица. Пошто лети бешумно, лако може да лови плен.</i></p>									
26.	<p>У реченици <i>Морам да кренем</i> подвучен је:</p> <p>а) допунски део предиката; б) допунски предикатив; в) допуна за циљ; г) одредба за циљ.</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>									
27.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Човек се учи док је жив</i> (синтаксичке функције наводите прецизно):</p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td style="background-color: #cccccc;">Како гласи реченични члан</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc;">Која је функција тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан				Која је функција тог члана				
Како гласи реченични члан										
Која је функција тог члана										
28.	<p>Подвучите речи које конгруирају с неком другом речју:</p> <p>Ето, девојка полагае оба длана на расклопљену књигу, па полако и неодлучно устаје.</p>									
29.	<p>У реченици <i>Радити у бапти је забавно</i> функцију субјекта има синтаксичка јединица која се прецизно назива _____.</p>									
30.	<p>Упишите запете тамо где је то неопходно:</p> <p><i>Кад медоносна пчела нађе цвет у коме има нектара или полена враћа се у кошницу где осталим члановима свог друштва „плесом“ саопштава где би требало да се упуте при чему смер њеног кретања зависи од положаја Сунца.</i></p>									

ТЕСТ: 4 (РЕШЕЊА)

1. зетско-јужносанџачки
2. в)
3. а)
4. I дјевојка II лијепо
5. новинарски (публицистички) стил
6. а)
7. а), б)
8. АЛ – ТЕР – НА – ТИВ – НО
9. пешак, восак, рођак, дечак, нокат
10. в)
11. Врапчић је ишчезавао и појављивао се иза жбуња, скакућући пажљиво по травњаку.
12. санке, утегнут, танго, букнути, банкомат
- 13.

	Род	Број	Падеж
земље	женски	множина	акузатив

14. Поред Земље, Сатурн је још једна планета Сунчевог система која има пролећну и јесењу рав-
нодневницу.
15. а)
16. Истинско разумевање уметничког дела многа је дубље од пуког посматрања боја и облика.
17. а)
18. б), г), д)
19. гледалачки
20. А. хомонимију; Б. полисемију
21. в)
22. а)
23. Моцарта, кориту
24. б), в)
25. Кукувија, врста сова која живи близу човека, веома је корисна и љупка птица.
Пошто лети бешумно, лако може да лови плен.
26. а)
- 27.

Како гласи реченични члан?	Човек	се учи	док је жив
Која је функција тог члана?	(граматички) субјекат	(глаголски) предикат	(прилошка) одредба за меру времена

28. Ето, девојка полажеба длана на расклопљену књигу, па полако и неодлучно устаје.
29. глаголска синтагма
30. Кад медоносна пчела нађе цвет у коме има нектара или полена 1, враћа се у кошницу 1, где осталим члановима свог друштва „плесом” саопштава где би требало да се упуते 1, при чему смер њеног кретања зависи од положаја Сунца.

**КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ
ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА
У БЕОГРАДУ**

ЈУНИ 2021.

МЕЂУ ЈАВОМ И МЕД СНОМ

Срце моје самохрано,
ко те дозвола у мој дом?
неуморна плетисанко,
што плетиво плетеш танко
међу јавом и мед сном.

Срце моје, срце лудо,
шта ти мислиш с плетивом?
ко плетила она стара,
дан што плете, ноћ опара,
међу јавом и мед сном.

Срце моје, срце кивно,
убио те живи гром!
што се не даш мени живу
разабрати у плетиву
међу јавом и мед сном!

Лаза Костић

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевноисторијском периоду припада дело Лазе Костића? Наведи основне одлике тог периода.
2. Одреди и опиши тему песме.
3. Издвоји и објасни основне песничке слике.
4. Наведи и опиши доминантна стилска средства.
5. Анализирај композицију песме *Међу јавом и мед сном*.

II ТЕМЕ

1. Етичка питања у песми *Кнежева вечера*
2. Лирско у *Слову љубве* деспота Стефана Лазаревића
3. Слика друштва у приповеци *Вођа* Радоја Домановића
4. Стварност и легенда у приповеци *Пут Алије Ђерзелеза* Иве Андрића
5. Односи између јунака у роману *Чича Горио*

СЕПТЕМБАР 2021.

ВЕЧЕ

Као златне токе, крвљу покапане,
Доле пада сунце за гору, за гране.

И све немо ћути, не миче се ништа;
Та најбољи витез паде са бојишта!

У срцу се живот застрашеном таји,
Само ветар хуји... То су уздисаји...

А славуји тихо уз песмицу жале,
Не би ли им хладне стене заплакале.

Немо поток бежи – ко зна куда тежи?
Можда гробу своме – мору хлађаноме!

Све у мртвом сану мрка поноћ нађе;
Све је изумрло. Сад месец изађе...

Смртно бледа лица, горе небу лети;
Погинули витез ено се посвети!

Ђура Јакшић

І ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном периоду припада Ђура Јакшић? Наведи основне одлике тог периода.
2. У коју врсту лирских песама спада песма *Вече* и зашто?
3. Објасни основне мотиве у песми.
4. Опиши најважнија стилска средства у песми.
5. Протумачи симболичке елементе у песми.

ІІ ТЕМЕ

1. Лик Анђелије у песми *Диоба Јакшића*
2. Дилеме владике Данила у *Горском вијенцу* Петра II Петровића Његоша
3. Мотив моста у стваралаштву Иве Андрића
4. Лик тврдице у комедији *Тврдица* Јована Стерије Поповића
5. Психологија главног јунака у роману *Злочин и казна* Ф. М. Достојевског

СЕПТЕМБАР (трећи рок) 2021.

СУМАТРА

Сад смо безбрижни, лаки и нежни.
Помислимо: како су тихи, снежни
врхови Урала.

Растужи ли нас какав бледи лик,
што га изгубисмо једно вече,
знамо да, негде, неки поток,
место њега, румено тече!

По једна љубав, јутро, у туђини,
душу нам увија, све тешње,
бескрајним миром плавих мора,

из којих црвене зрна корала,
као, из завичаја, трешње.

Пробудимо се ноћу и смешимо, драго,
на Месец са запетим луком.
И милујемо далека брда
и ледене горе, благо, руком.

Милош Црњански

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном покрету припада Милош Црњански? – Наведи основне особине тог покрета.
2. Образложи зашто је песма *Суматра* авангардно књижевно дело.
3. Анализирај стање лирског субјекта.
4. Објасни слику простора и времена у песми.
5. Протумачи симболику боја и основна језичкостилска изражајна средства.

II ТЕМЕ

1. Морални проблеми у песми *Бановић Страхиња*
2. Односи између јунака у роману *Чича Горио*
3. Сагирични елементи у приповеци *Данга Радоја Домановића*
4. Апсурд у драми *Чекајући Годоа* Семјуела Бекета
5. Прича и приповедачи у *Проклетој авлији* Иве Андрића

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Студентски трг 3, 11000 Београд,

телефон 011/3285-506,

e-mail: drustvosj@fil.bg.ac.rs

сајт: drustvosj.fil.bg.ac.rs

Издања Друштва:

1. Љубомир Поповић, **Ред речи у реченици**, II издање, цена 600,00 динара
2. Новица Петковић, **Огледи о српским песницима**, II издање, 600,00 динара
3. Љиљана Бајић, **Одабране наставне интерпретације**, II издање, цена 600,00 динара
4. Слободан Ж. Марковић, **Српска књижевност између два светска рата – појаве, писци и дела**, цена 600,00 динара
5. Тихомир Брајовић, **Облици модернизма**, цена 600,00 динара
6. Бошко Сувајдић, **Јунаци и маске**, цена 600,00 динара
7. Нада Милошевић-Ђорђевић, **Од бајке до изреке**, II издање, цена 600,00 динара
8. Драгана Вукићевић, **Писмо и прича**, цена 600,00 динара
9. Зборник **Ка савременој настави српског језика и књижевности** (књижевност), цена 600,00 динара
10. Бранкица Чигоја, **Траговима српске језичке прошлости**, цена 600,00 динара
11. Радмила Маринковић, **Светородна господа српска**, II издање, цена 600,00 динара
12. Васо Милинчевић, **Велика школа и велики професори**, цена 600,00 динара
13. Јелица Јокановић-Михајлов, **Акцент и интонација говора на радију и телевизији**, цена 600,00 динара
14. Наташа Станковић-Шошо, **Топос пута у српској народној бајци**, цена 600,00 динара

15. Оливера Радуловић, **Речи са чистих усана**, цена 600,00 динара
16. Гордана Јовановић, **Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога**, цена 600,00 динара
17. Татјана Јовићевић, **Српски историјски роман XIX века**, цена 600,00 динара
18. Јован Деретић, **Огледи о српској књижевности**, цена 600,00 динара
19. Душан Иванић, **Огледи о Стерији**, цена 600,00 динара
20. **Писци говоре**, приредио Михајло Пантић, цена 600,00 динара
21. Божо Ћорић, **Творба именица у српском језику**, цена 600,00 динара
22. Мило Ломпар, **О завршетку романа**, цена 600,00 динара
23. Бошко Сувајцић, **Иларион Руварац и народна књижевност**, цена 600,00 динара
24. Драгана Мршевић-Радовић, **Фразеологија и национална култура**, II издање, цена 600,00 динара
25. Снежана Милинковић, **Преображаји новеле**, цена 600,00 динара
26. Снежана Самарџија, **Биографије епских јунака**, цена 600,00 динара
27. Гордана Штасни, **Творба речи у настави српског језика**, цена 600,00 динара
28. Зона Мркаљ, **Наставно проучавање народних приповедака и предања**, цена 600,00 динара
29. Јелена Јовановић, **Писци и стил**, цена 600,00 динара
30. Милош Ковачевић, **Огледи из српске синтаксе**, цена 600,00 динара
31. Божо Ћорић, **Лингвомаргиналије**, цена 600,00 динара
32. Рајна Драгићевић, **Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу**, цена 600,00 динара
33. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 1, приредила Босиљка Милић, цена 600,00 динара

34. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 2, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 600,00 динара
35. **Пут до есеја (хронолошки преглед такмичења)**, приредила Босилка Милић, цена 600,00 динара
36. Милан Стакић, **Морфо(но)лошке теме**, цена 600,00 динара
37. Зоја Карановић, **Небеска невеста**, цена 600,00 динара
38. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 3, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 600,00 динара
39. Валентина Питулић, **Трагом архетипа**, цена 600,00 динара
40. Зорица Несторовић, **Класик Стерија**, цена 600,00 динара
41. Вељко Брборић, **Правопис и школа**, II издање, цена 600,00 динара
42. **20 година Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа**, приредила Босилка Милић, цена 600,00 динара
43. Слободан Ж. Марковић, **100 година Друштва за српски језик и књижевност Србије**, прилоге приредила Босилка Милић, цена 600,00 динара
44. Марија Клеут, **Из Вукове сенке**, цена 600,00 динара
45. Јасмина Јокић, **Краљичке песме, Ритуал и поезија**, цена 600,00 динара
46. Зона Мркаљ, **Колико познајеш књижевност?**, цена 600,00 динара
47. Јелица Јокановић, **Прозодија и говорна култура**, цена 600,00 динара
48. **Српски језик кроз тестове 3**, приредила Босилка Милић, цена 650,00 динара
49. Драгана Вељковић Станковић, **Комуникативни приступ у настави српског језика**, цена 600,00 динара
50. Светлана Торњански Брашњовић, **Свадбене песме и обредни смех**, цена 600,00 динара

51. Милан Алексић, **Богдан Поповић и српска књижевност**, цена 600,00 динара
52. Миодраг Павловић, **Спреми се да говориш**, цена 600,00 динара
53. Александар Милановић, **Језик весма полезан**, цена 600,00 динара
54. Весна Ломпар, **Врсте речи и граматичка пракса**, цена 600,00 динара
55. Вељко Брборић, **О српском правопису**, цена 600,00 динара
56. Милорад Дашић, **Народна књижевност у наставним плановима и програмима**, цена 600,00 динара
57. Иван Златковић, **Ка поетици смеха**, цена 600,00 динара
58. Предраг Петровић, **Авангардни роман без романа: поетика кратког романа српске авангарде**, цена 600,00 динара
59. Првослав Радић, **Творба речи и миксоглотија**, цена 600,00 динара
60. Душан Иванић, **П(ј)есник и п(ј)есма**, цена 600,00 динара
61. Душица Потих, **Поетика прикривања – Фолклорни образци у стваралаштву Стевана Раичковића**, цена 600,00 динара
62. Бојан Ђорђевић, **Племенита мисија или мука жива – Српски књижевници као професори**, цена 600,00 динара
63. Мирјана Стакић Савковић, **Путујућа учионица (Од екскурзије до стручног путовања као стваралачке активности)**, цена 600,00 динара
64. Душка Кликовац, **Српски језик у светлу когнитивне лингвистике**, цена 600,00 динара
65. Љубомир Поповић, **Комуникативно-граматичка анализа реченице**, цена 600,00 динара
66. Наташа Станковић Шошо, **Књижевно дело Бранислава Нушића у настави**, цена 600,00 динара

67. **Писци говоре 2**, приредио Михајло Пантић, цена 600,00 динара
68. Милош Ковачевић, **Стилистиком кроз белетристику**, цена 600,00 динара

Часописи:

1. Часопис Књижевност и језик	
Годишња претплата за 2022. годину	600,00
Цена броја	350,00
2. Часопис Свет речи – средњошколски часопис за српски језик и књижевност	
Цена броја	250,00

Збирке тестова:

1. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика основне школе 2011–2017.**
Цена 600,00 динара (сваки 11. бесплатан)
2. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика средњих школа 2011–2017.**
Цена 600,00 динара (сваки 11. бесплатан)
3. **Тестови са Књижевне олимпијаде 1 (2012/2013, 2013/2014)**
Цена 600,00 динара
4. **Тестови са Књижевне олимпијаде 2 (2014/2015, 2015/2016)**
Цена 600,00 динара
5. **Тестови са Књижевне олимпијаде 3 (2016/2017, 2017/2018)**
Цена 600,00 динара

Уплату извршити на жиро рачун Друштва:

**Комерцијална банка
205-23421-53**

У рубрику *позив на број* уписати број рачуна.

С А Д Р Ж А Ј

Програм 63. Републичког зимског семинара.....	5
Такмичење ученика средњих школа из књижевности....	11
Писмени задатак награђен првом наградом	15
Литерарне секције – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	19
Лингвистичке секције.....	23
Основношколски и средњошколски листови и часописи.....	26
Такмичење из методике наставе – Награда „Проф. др Милија Николић”	31
Такмичење из српског језика и језичке културе.....	36
Програм такмичења из српског језика и језичке културе	43
Књижевна олимпијада.....	55
Програм такмичења из књижевности	62
Резултати 31. Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа	85
Резултати 9. Републичког такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” ученика основних и средњих школа	97
Из правилника о такмичењу литерарних дружина и секција основних и средњих школа – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	108

Из правилника о такмичењу лингвистичких секција основних и средњих школа	112
Класификациони испит из српског језика	115
Класификациони испит из књижевности	129
Књижевни оглас Друштва	133

